

Česká zemědělská univerzita v Praze

Provozně ekonomická fakulta

Katedra práva

Diplomová práce

Správní úkony na úseku zajištění voleb

Bc. Gabriela Libertínová

© 2019 ČZU v Praze

ZADÁNÍ DIPLOMOVÉ PRÁCE

Bc. Gabriela Libertínová

Veřejná správa a regionální rozvoj

Název práce

Správní úkony na úseku zajištění voleb

Název anglicky

Administrative acts in the area of election assurance

Cíle práce

Podat výklad problematiky řízení voleb a volebních orgánů, podrobněji analyzovat skutečný stav v oblasti správních úkonů při zajištění všech druhů řádných voleb. Konkrétně má práce za cíl získat data za správní obvod Města Štětí a na základě zjištěných poznatků navrhnout možnosti, jak by se postup správních úkonů při realizaci řádných voleb mohl zjednodušit.

Metodika

Teoretická část se zaměřuje na základní východiska voleb, na analýzu právních předpisů, vymezení pojmů voleb a volebního práva, na řízení a proces voleb v současnosti a činnostmi volebních orgánů v návaznosti na jednotlivé volební zákony při řízení voleb. Po vyhodnocení teoretické části bude zvolena vhodná metoda pro získání informací nutných pro vypracování praktické části práce. V praktické části se bude práce zabývat problematikou provázející časový úsek od vyhlášení do ukončení volebního procesu a následného vyúčtování voleb v obci s pověřeným obecním úřadem Štětí.

V závěru práce bude uveden návrh, jak by se postup správních úkonů při realizaci řádných voleb mohl zjednodušit.

Doporučený rozsah práce

60 – 80 stran

Klíčová slova

Volby, vyhlášení voleb, okrsková volební komise, český statistický úřad, starosta, obec, volební zákon, hlasování, volební lístky, výsledky voleb.

Doporučené zdroje informací

BALÍK, Stanislav. Komunální politika: obce, aktéři a cíle místní politiky. Praha: Grada, 2009. Politologie (Grada). ISBN 978-80-247-2908-4.

ČMEJREK, Jaroslav, Václav BUBENÍČEK a Jan ČOPÍK. Demokracie v lokálním politickém prostoru: [specifika politického života v obcích ČR]. Praha: Grada, 2010. Politologie (Grada). ISBN 978-80-247-3061-5.

KOČÍ, Roman. Obecní samospráva v České republice: praktická příručka s judikaturou. Praha: Leges, 2012. Praktik (Leges). ISBN 978-80-87576-28-1.

KREJČÍ, Oskar. Nová kniha o volbách. Praha: Professional Publishing, 2006. ISBN 80-86946-01-0.

VODIČKA, Karel a Ladislav CABADA. Politický systém České republiky: historie a současnost. 2., aktualiz. a rozš. vyd. Praha: Portál, 2007. ISBN 978-80-7367-337-6.

Zákon č. 130/2000 Sb., o volbách do zastupitelstev krajů a o změně některých zákonů

Zákon č. 247/1995 Sb., o volbách do Parlamentu České republiky a o změně a doplnění některých dalších zákonů, ve znění pozdějších předpisů

Zákon č. 275/2012 Sb., o volbě prezidenta republiky a o změně některých zákonů (zákon o volbě prezidenta), ve znění pozdějších předpisů

Zákon č. 491/2001 Sb., o volbách do zastupitelstev obcí a o změně některých zákonů, ve znění pozdějších předpisů

Zákon č. 62/2003 Sb., o volbách do Evropského parlamentu a o změně některých zákonů

Předběžný termín obhajoby

2018/19 LS – PEF

Vedoucí práce

JUDr. Daniela Světlíková

Garantující pracoviště

Katedra práva

Elektronicky schváleno dne 7. 11. 2018

JUDr. Jana Borská, Ph.D.

Vedoucí katedry

Elektronicky schváleno dne 12. 11. 2018

Ing. Martin Pelikán, Ph.D.

Děkan

V Praze dne 16. 03. 2019

Čestné prohlášení

Prohlašuji, že svou diplomovou práci "Správní úkony na úseku zajištění voleb" jsem vypracovala samostatně pod vedením vedoucího diplomové práce a s použitím odborné literatury a dalších informačních zdrojů, které jsou citovány v práci a uvedeny v seznamu použitých zdrojů na konci práce. Jako autorka uvedené diplomové práce dále prohlašuji, že jsem v souvislosti s jejím vytvořením neporušila autorská práva třetích osob.

V Praze dne 15. března 2019

Poděkování

Ráda bych touto cestou poděkovala vedoucí práce JUDr. Daniele Světlíkové za podporu, úsilí a metodické vedení, které vynaložila při mém zpracování práce. Dále bych chtěla poděkovat starostovi Města Štětí Mgr. Tomášovi Ryšánkovi za poskytnutí součinnosti a též velké poděkování patří mé kolegyni paní Marii Valentové za cenné rady a praktické informace, se kterou jsem realizovala volbu Prezidenta ČR, volby do zastupitelstev obcí a volby do Senátu Parlamentu ČR.

Správní úkony na úseku zajištění voleb

Abstrakt

Tato práce se zabývá problematikou řízení voleb a volebními orgány v České republice. Analyzuje skutečný stav v oblasti správních úkonů při zajištění všech druhů řádných voleb.

Teoretická část se zaměřuje na základní východiska voleb, vymezení pojmů voleb a volebního práva, řízením a procesem voleb v současnosti a činnostmi volebních orgánů v návaznosti na jednotlivé volební zákony při řízení voleb. V praktické části se zabývá problematikou provázející časový úsek od vyhlášení do ukončení volebního procesu a následného vyúčtování voleb v obci s přenesenou působností ve Štětí.

V závěru práce je uveden návrh, jak by se postup správních úkonů při realizaci řádných voleb mohl zjednodušit.

Klíčová slova: Volby, vyhlášení voleb, okrsková volební komise, český statistický úřad, starosta, obec, volební zákon, hlasování, volební lístky, výsledky voleb.

Administrative acts in the area of election assurance

Abstract

This thesis deals with issues of election management and electoral bodies in the Czech Republic. It analyzes the real situation in the field of administrative acts in ensuring all kinds of regular elections.

The theoretical part focuses on the basis of the elections, the definition of the terms of elections and electoral law, the management and current election process and the activities of electoral bodies in connection with electoral laws in election management. The practical part deals with the issue of the time span from the announcement to the end of the election process and the subsequent accounting of the elections in the municipality with delegated competence of Štětí.

The end of the thesis presents a proposal on how to simplify the procedure of administrative acts in the course of regular elections.

Keywords: Elections, election announcements, District Electoral Commission, Czech Statistical Office, mayor, municipality, electoral law, vote, ballot papers, election results

Obsah

1 Úvod	11
2 Cíl práce a metodika	12
2.1 Cíl práce	12
2.2 Metodika.....	12
3 Teoretická východiska	14
3.1 Volební právo a jeho charakteristika.....	14
3.1.1 Všeobecnost volebního práva	15
3.1.2 Rovnost volebního práva	17
3.1.3 Přímost volebního práva	20
3.1.4 Tajnost volebního práva.....	20
3.1.5 Svobodné volby	21
3.2 Řízení a proces voleb v České republice.....	23
3.2.1 Volby do Parlamentu České republiky	23
3.2.1.1 Volby do Poslanecké sněmovny České republiky.....	24
3.2.1.2 Volby do Senátu České republiky	26
3.2.2 Volby do zastupitelstev územních samospráv	26
3.2.2.1 Volby do krajských zastupitelstev	27
3.2.2.2 Volby do obecních zastupitelstev	28
3.2.3 Volba prezidenta republiky.....	30
3.2.4 Volby do Evropského parlamentu	31
3.3 Volební orgány	33
3.3.1 Státní volební komise.....	35
3.3.2 Ministerstvo vnitra a Ministerstvo zahraničních věcí.....	36
3.3.3 Český statistický úřad	36
3.3.4 Krajský úřad.....	37
3.3.5 Pověřený obecní úřad v sídle volebního obvodu	37
3.3.6 Pověřený obecní úřad.....	38
3.3.7 Obecní úřad.....	38
3.3.8 Starosta a primátor	39
3.3.9 Zastupitelský úřad.....	39
3.3.10 Okrsková volební komise	39
4 Vlastní práce	41
4.1 Správní úkony při zajišťování voleb do obecních zastupitelstev v roce 2018 v obci Štětí.....	41

4.2 Správní úkony při zajišťování voleb do Senátu v roce 2018 v obci Štětí.....	51
4.2.1 Vyúčtování voleb	56
4.3 Správní úkony při zajišťování prezidentských voleb v roce 2018 v obci Štětí	57
4.3.1 Vyúčtování voleb	61
4.4 Správní úkony při zajišťování voleb do Poslanecké sněmovny v roce 2017 v obci Štětí.....	62
4.4.1 Vyúčtování voleb	65
4.5 Návrh na zjednodušení postupů při realizaci voleb	67
4.5.1 Odměna členů okrskových volebních komisí	67
4.5.2 Elektronizace voleb.....	69
5 Závěr.....	74
6 Seznam použitých zdrojů.....	77

1 Úvod

Pro svou diplomovou práci jsem zvolila komparaci všech druhů řádných voleb. Volby a volební systémy jsou jedním ze základních pilířů moderních demokracií. Držitelem moci v demokratickém státě je lid a ten svou moc propůjčuje svým zástupcům, které si zvolí. Volby totiž typicky představují událost, kdy se občané nejvíce podílí na politickém procesu, neboť rozhodují, kdo bude vládnout a také současně významně ovlivňují, jak bude vládní moc vykonávána. Takto se jeví volební právo jako hlavní princip zastupitelského demokratického uskupení. Volby jsou složitým, avšak stálým procesem a skládají se z určitých stádií. Každé stádium volebního procesu v sobě zahrnuje jeho důležité součásti. Všechny tyto fáze musí proběhnout v řádném sledu a bez velkých komplikací, aby mohly být dodrženy základní principy voleb. K tomuto nelehkému úkolu byly vytvořeny volební orgány, které volby připravují, řídí a dohlíží na ně. Na svých bedrech mají všechnu odpovědnost za správné provedení voleb.

Tato práce bude rozdělena na teoretickou a praktickou část. V teoretické části budou charakterizovány druhy řádných voleb (volba prezidenta republiky, volby do Evropského parlamentu, volby do Parlamentu České republiky, volby do zastupitelstev krajů, volby do zastupitelstev obcí), vymezení pojmů voleb a volebního práva, řízení a proces voleb a činnosti volebních orgánů v návaznosti na jednotlivé volební zákony při řízení voleb. V praktické části bude představena problematika provázející časový úsek od vyhlášení do ukončení volebního procesu a následné vyúčtování voleb v obci s rozšířenou působností ve Štětí.

2 Cíl práce a metodika

2.1 Cíl práce

Podat výklad problematiky řízení voleb a volebních orgánů, podrobněji analyzovat skutečný stav v oblasti správních úkonů při zajištění všech druhů řádných voleb. Konkrétně má práce za cíl získat data za správní obvod Města Štětí a na základě zjištěných poznatků navrhnout možnosti, jak by se postup správních úkonů při realizaci řádných voleb mohl zjednodušit.

2.2 Metodika

Teoretická část práce se zaměřuje na základní východiska voleb, na analýzu právních předpisů, vymezení pojmů voleb a volebního práva, na řízení a proces voleb v současnosti a činnosti volebních orgánů v návaznosti na jednotlivé volební zákony při řízení voleb.

V praktické části se bude práce zabývat problematikou provázející časový úsek od vyhlášení do ukončení volebního procesu a následného vyúčtování voleb v obci s pověřeným obecním úřadem ve Štětí. V závěru práce bude uveden návrh, jak by se postup správních úkonů při realizaci řádných voleb mohl zjednodušit.

Aby mohlo dojít k výše vymezenému cíli předkládané práce, bude pracováno s nejrůznějšími zdroji. V první řadě je na místě uvést právní předpisy, především pak volební zákony regulující průběh a pravidla každé z analyzovaných voleb. Právní předpisy v aktuálním znění budou dohledány prostřednictvím právního informačního systému Beck-online a právního informačního systému ASPI. Za účelem výkladu některých konkrétních ustanovení budou také analyzována soudní rozhodnutí – judikatura vyšších českých soudů. Znění soudních rozhodnutí budou dohledána prostřednictvím informačního systému.

Dalším neopomenutelným zdrojem je odborná literatura. Především za účelem zpracování teoretické části práce bude využita aktuální literatura pojednávající o tématech volebního práva a jednotlivých voleb. Bude se přitom jednat jak o zdroje monografické, tak o odborné články.

Praktická část bude analýzou voleb, které proběhly v uplynulých měsících v obci Štětí. Analýza těchto voleb bude provedena ve velké míře na základě dokumentů, které byly touto obcí vydány. Některé z nich obec povinně zveřejňuje na úřední desce a jsou tak k dohledání také online na webových stránkách města Štětí. Jiné z těchto dokumentů

obstarala autorka jakožto vedoucí odboru správy na Městském úřadu ve Štětí – je zaměstnankyní, která má kromě jiného na starosti samotnou realizaci voleb.

Za účelem provedení analýzy voleb bude také potřebné využít data Českého statistického úřadu, a to především, pokud jde o výsledky jednotlivých voleb – jak celkové, tak také výsledky konkrétní pro dané kandidáty nebo obce. Má-li být analyzováno zajištění voleb včetně jejich vyúčtování, je na místě vycházet také z oznámení Krajského úřadu Ústeckého kraje o poskytnutí neinvestičních dotací, které jsou určeny pro zajištění daných voleb. Stejně tak je potřeba vycházet z dokumentů, ve kterých Krajský úřad Ústeckého kraje sděluje městu Štětí výši uznaných nákladů na realizaci voleb.

Praktická část tedy bude zpracována následovně. Práce se v jejím rámci bude věnovat volbám do zastupitelstev obcí, volbám do Senátu Parlamentu České republiky, prezidentským volbám a volbám do Poslanecké sněmovny Parlamentu České republiky – vždy se bude jednat o poslední volby, které proběhly před zpracováním této práce. Pro případ každé z těchto voleb budou konstatovány zákonem dané povinnosti obce Štětí týkající se jejich realizace. Následně bude přistoupeno k analýze splnění či nesplnění dané povinnosti. Tato analýza bude provedena tím způsobem, že bude dohledán dokument vydaný městem Štětí, který bezprostředně se splněním dané povinnosti souvisí. Přitom se bude práce zabývat také otázkou, zda ke splnění této povinnosti došlo nejen řádně, ale také včas. Druhou část analýzy pak bude tvořit vyúčtování voleb, o němž bylo pojednáno již výše.

Předkládaná práce bude završena návrhem na zjednodušení postupů při realizaci voleb. Autorka jakožto osoba, která je za realizaci voleb v městě Štětí zodpovědná, může z vlastní zkušenosti dobře posoudit dopady možných změn. Uvažovány v daných souvislostech budou dvě oblasti – elektronizace voleb a navýšení odměn členům okrskových volebních komisí.

3 Teoretická východiska

3.1 Volební právo a jeho charakteristika

Volební právo je jedním ze základních politických práv (oddíl II. čl. 22 Listiny základních práv a svobod), které tvoří nedílnou součást každého moderního demokratického státu. Na základě volebního práva mají občané možnost zapojit se do správy veřejných záležitostí. Právě díky volbám jsou legitimizovány státní zřízení a veřejná moc, jelikož volič svou účastí u voleb vyjadřuje souhlas s hodnotami, na nichž je daná společnost postavena.

Volby jsou technikou ustavování osob do funkce, a to na konkrétní čas. Znamená to tedy podporu principu vlády na čas, kdy je ze strany zvolené osoby potřeba po určitém čase svoji práci před voliči znovu obhájit. Volby lze obecně definovat jako proces ustavování reprezentace suverenity lidu nebo samosprávy územních společenstev občanů, který se vyznačuje časovou a místní sladěností a jednotnou právní regulací. Při volbě platí, že volič má možnost výběru z více možností, uchazečů, kteří splnili předem zákonem stanovená kritéria a mohli se tak o funkci ucházet.¹ Ústavněprávní teorie rozlišuje mezi pojmy objektivní a subjektivní volební právo. Objektivní volební právo zahrnuje právní regulaci voleb, subjektivní volební právo pak označuje způsob, jakým se občan podílí na správě veřejného života. Subjektivní volební právo tedy může mít dvě formy, a to volební právo pasivní a volební právo aktivní. Pasivní volební právo umožňuje ucházet se o danou funkci, stát se právoplatným kandidátem. Aktivní volební právo je právo účastnit se voleb v postavení voliče, rozhodnout se mezi nabízenými kandidáty a aktivně se tímto způsobem podílet na správě veřejných záležitostí. Konkrétní podmínky, za kterých občané a další osoby získávají pasivní a aktivní právo, se liší v závislosti na každém konkrétním vnitrostátním právním řádu, příp. také na právu Evropské unie. Podmínky pro aktivní volební právo se taktéž zásadním způsobem odlišují v závislosti na typu voleb.

V různých právních systémech jsou volby také odlišně regulovány, lze říci, že velmi často jsou tyto rozdíly markantní. Ústavněprávní teorie rozlišuje mezi dvěma základními

¹ FILIP, J. *Ústavní právo České republiky: základní pojmy a instituty, ústavní základy ČR*. 4. vyd. Brno: Masarykova univerzita a nakladatelství Doplněk, 2011. ISBN 978-80-904083-8-8. S. 277.

volebními systémy, a to mezi systémem většinovým a systémem poměrným. Uvedené dva volební systémy jsou definovány prostřednictvím různých faktorů, jimiž jsou např. volební formule, velikost volebního obvodu, počet volených zástupců v rámci jednoho volebního obvodu, způsob hlasování apod. Kromě toho se také nemusí shodovat např. podmínky pro registraci jednotlivých kandidátů nebo regulace pravidel pro volební kampaně.

Ačkoli bylo řečeno, že volební systémy se v jednotlivých zemích zásadně odlišují, lze konstatovat, že volby v demokratické právní společnosti vždy stojí na některých základních principech, které je naopak činí v určitých aspektech velmi podobnými. Je tomu tak proto, že moderní demokratické země jsou zásadně signatáři mezinárodních úmluv o lidských právech, které zakotvují kromě jiného právě také volební právo a jeho charakteristiky. Z toho plyne, že volební právo má být všeobecné, tajné, rovné, vykonáváno prostřednictvím svobodného hlasování a někdy také přímé. Tím se odlišují moderní demokratické země od „voleb“ v zemích s autoritářskými a diktátorskými režimy.²

3.1.1 Všeobecnost volebního práva

Všeobecnost je jeden ze základních znaků volebního práva, díky němuž náleží aktivní volební právo každému, kdo splní právním řádem dané normy, bez rozdílu. Nelze tedy dělat rozdíly na základě pohlaví, sexuální orientace, náboženského vyznání, národnosti, politické orientace apod. Naopak selektovat jedince, kterým náleží aktivní volební právo, lze na základě otázky jejich státní příslušnosti, jelikož všeobecnost volebního práva náleží toliko a především občanům dané země. Právě uvedené pravidlo není absolutní, velkou výjimku tvoří např. volby do Evropského parlamentu, ale i volby do zastupitelstev obcí, v nichž dle unijního práva jsou oprávněni volit taktéž občané jiné členské země, kteří ve státě, kde volby probíhají, mají pobyt.

Výše bylo uvedeno, že volební právo je všeobecné ve smyslu, že není možné selektovat voliče na základě mnohých kritérií. Naopak je ale potřeba konstatovat, že některá kritéria je nutné pro získání aktivního volebního práva splnit. Těmi jsou nejčastěji jednak kritérium věku a jednak také kritérium státního občanství. Není

² ANTOŠ, M. *Principy voleb v České republice*. 1. vyd. Praha: Linde, 2008. ISBN 978-80-7201-734-8. S. 11.

výjimečné, že v případě jednoho typu voleb je aktivní volební právo podmíněno různým věkem od věku nutného pro získání pasivního volebního práva.³

Všeobecnost volebního práva může být legitimně narušena např. ve smyslu, že je odebráno např. příslušníkům některých bezpečnostních sborů nebo trestaným osobám. O legitimitě takového omezení volebního práva rozhodoval v roce 2004 Evropský soud pro lidská práva v případě Hirst proti Spojenému království⁴. Konkrétně šlo o situaci, kdy stěžovatel byl ve výkonu trestu odnětí svobody na doživotí a jako odsouzený vězeň byl ve Velké Británii zbaven možnosti volit v parlamentních a místních volbách. Stěžovatel se obrátil na Evropský soud pro lidská práva s tím, že došlo k nelegitimnímu omezení jeho volebního práva a také práva na svobodu projevu, které kromě jiného zaručuje Evropská úmluva o ochraně lidských práv a základních svobod. Podle jeho argumentace jsou volby formou vyjádření názoru, jež je pro demokratickou zemi nezbytná.

Evropský soud pro lidská práva rozhodl ve smyslu, že skutečně došlo k porušení předmětného ustanovení Evropské úmluvy o ochraně lidských práv a základních svobod. Jakýmkoli znehodnocením nebo oslabením volebního práva může být zásadně ohrožen demokratický systém v zemi, a proto takové omezení nemůže být aplikováno lehkomyšlně. Britská vláda se bránila ve smyslu, že k omezení volebního práva došlo za účelem jednak předcházení zločinnosti, jednak za účelem potrestání pachatelů – v důsledku tohoto opatření měla být zvýšena občanská odpovědnost. Ustanovení britského práva dopadalo na velkou skupinu obyvatelstva, když bylo aplikováno na všechny odsouzené ve výkonu trestu. Pokud některá osoba byla odsouzena na trest odnětí svobody v délce pouhých několika dnů a tento trest vykonávala v období, kdy probíhaly volby, i takto mohla dočasně být zbavena volebního práva. Zákonodárce tedy nijak nevážil přiměřenost tohoto trestu, když jej stanovil pro všechny odsouzené stejně, přitom absolutní zákaz volit platící pro každého vězně dle názoru Evropského soudu pro lidská práva nemůže být povolenou možností omezení lidského práva. O té by se dalo uvažovat tehdy, pokud by britský zákonodárce trest odebrání volebního práva spojoval např. pouze se závažnými trestnými činy, nebo by v individuálních případech o uložení takového trestu rozhodoval soud.

³ MOLEK, P. *Politická práva*. 1. vyd. Praha: Wolters Kluwer, 2014. ISBN 978-80-7478-502-3. S. 472.

⁴ Rozhodnutí Evropského soudního dvora ze dne 30. března 2004 ve věci Hirst proti Spojenému království, věc 74025/01.

Pokud by bylo stručně poukázáno na historii volebního práva, pak je na místě připomenout, že jeho všeobecnost nebyla vždy základní charakteristikou tak jako dnes. Zejména bylo po dlouhou dobu volební právo upíráno ženám. V naprosté většině moderních demokratických zemí došlo k prolomení tohoto pravidla v první polovině dvacátého století.

Dnes dochází k omezení volebního práva ve smyslu jeho všeobecnosti např. vůči menšinám, které neovládají úřední jazyk země, ve které žijí. Tato praxe probíhala do nedávna v Lotyšsku, které chtělo zabránit přístupu k volbám zdejší ruské menšině. Omezení volebního práva však bylo následně kritizováno ze strany Výboru pro lidská práva.⁵ Další v praxi používanou možností omezení všeobecnosti volebního práva je jeho zapovězení na základě příslušnosti k určitému etniku, resp. k určité národnosti. Ani takovéto omezení není dle judikatury Evropského soudu pro lidská práva akceptovatelné a v souladu s Evropskou úmluvou o ochraně lidských práv a základních svobod.⁶

3.1.2 Rovnost volebního práva

Zatímco princip všeobecnosti volebního práva určuje ve smyslu aktivního volebního práva okruh voličů, rovnost volebního práva zabezpečuje, aby se každý z nich na volbě podílel stejnou měrou. Jinými slovy, v ideálním případě každá osoba, které náleží volební právo, má stejný počet hlasů jako ty ostatní, hlasy všech voličů mají stejnou váhu.

Rovnost počtu hlasů, jimiž mohou jednotliví voliči volby ovlivňovat, se dá poměrně snadným způsobem kontrolovat. Druhý aspekt rovnosti volebního práva je však o něco složitější, avšak nikoli méně důležitý a je jím otázka váhy jednotlivých hlasů. Autoři se přitom neshodují v názoru, zda je nutné, aby hlas každého voliče měl stejnou váhu, jelikož tato problematika souvisí s každým jednotlivým volebním systémem a její řešení není tak jednoduché jako řešení otázky počtu hlasů pro každého voliče.⁷

Otázka hlasů stejné váhy souvisí s tzv. volební geometrií, kdy dochází k rozdělování voleného zastupitelského sboru do menších částí, jež se volí v samostatných volebních

⁵ MOLEK, P. *Politická práva*. 1. vyd. Praha: Wolters Kluwer, 2014. ISBN 978-80-7478-502-3. S. 466.

⁶ MOLEK, P. *Politická práva*. 1. vyd. Praha: Wolters Kluwer, 2014. ISBN 978-80-7478-502-3. S. 472.

⁷ FILIP, J. *Ústavní právo České republiky. Základní pojmy a instituty*. 4. vyd. Brno: Václav Klemm – Vydavatelství a nakladatelství, 2011. ISBN 978-80-904083-8-8. S. 288.

obvodech. Je žádoucí, aby poměr mezi počtem oprávněných voličů a volených zástupců byl ve všech volebních obvodech stejný. Pokud tomu tak není, nastává situace, kdy v jednom volebním obvodu stačí kandidátovi ke zvolení méně hlasů než ve volebním obvodu jiném. Jinými slovy, hlasy voličů v jednom volebním obvodu mají vyšší váhu než hlasy voličů v jiném volebním obvodu.

Typickým příkladem této „nerovnosti“ volebního práva jsou volby do Evropského parlamentu. Každou členskou zemi zde zastupuje počet europoslanců, který se odvíjí od počtu obyvatel dané země. Existuje však omezení týkající se minimálního a maximálního počtu europoslanců za jednu zemi, což způsobuje právě nerovnost týkající se váhy jednotlivých hlasů. Tak např. na Maltě, která má v Evropském parlamentu nejmenší možný počet poslanců – 6, každý europoslanec zastupuje cca 69.000 občanů. V Německu, které má v Evropském parlamentu největší, maximální počet poslanců – 96, připadá na jednoho europoslance téměř 853.000 občanů. Přitom maltský a německý poslanec Evropského parlamentu mají v rámci této instituce naprosto stejné postavení, stejná práva a stejné povinnosti.⁸

Na rovnost volebního práva každá země a každá instituce v současné době pohlíží trochu odlišně. Jak je zřejmé z právě řečeného, Evropská unie rovnost volebního práva nevykládá nijak absolutně, Evropský parlament je považován za demokraticky volenou instituci i přes tento významný deficit volebního systému. Vedle toho je možné zmínit např. postoj německého ústavního soudu, který právě ve věci možného porušování rovnosti volebního práva ve volbách do Evropského parlamentu již také rozhodoval. Dovedil, že tato zásadní nerovnost způsobuje demokratický deficit.⁹

Každopádně je zřejmé, že rovnost volebního práva může být uvedenými způsoby omezována, a to ku prospěchu jiných veřejných zájmů. Evropská unie se např. zcela zřejmě snažila o to, aby v Evropském parlamentu nemohlo zasedat neomezené množství europoslanců. Kromě toho bylo také potřebné nastolit rovnováhu ve smyslu, aby na poli Evropského parlamentu nemohlo společně o všech členských státech rozhodovat několik málo demograficky největších zemí.

⁸ Evropský parlament. *Výsledky evropských voleb 2014. Křesla podle členských států* [online]. [citováno 20. 10. 2018]. Dostupné z: <<http://www.europarl.europa.eu/elections2014-results/cs/seats-member-state-absolute.html>>

⁹ Leitsätze zum Urteil des Zweiten Senats vom 30. Juni 2009, sp. zn. 2 BvE 2/08.

Výše byly nastíněny problémy související s porušováním zaručené rovnosti volebního práva jako jedné z jeho základních charakteristik. Na tomto místě je však třeba podotknout, že absolutní rovnosti volebního práva se v praxi dosahuje jen velmi těžko. V případě rozdělení volebních obvodů je možné nerovnost volebního práva akceptovat s tím, že by bylo velmi komplikované, aby došlo k nastolení absolutní rovnosti.

V případě Evropského parlamentu je však skutečně potřeba hovořit o zásadní nerovnováze volebních hlasů, která nemusí být považována za přiměřenou danému volebnímu systému, pokud europoslanec jedné země zastupuje téměř dvanáctkrát více občanů Evropské unie než europoslanec jiného členského státu. To je však dáno složitostí celého volebního systému a rozmanitostí počtu obyvatel v jednotlivých členských zemích. Na úrovni integračního celku, jímž je Evropská unie, je tak na místě akceptovat větší nerovnost volebního práva s poukazem na to, že bylo nutné odsouhlasit kompromis všech členských států. Ve stejném duchu lze poukazovat na volbu prezidenta ve Spojených státech amerických, kde se počítají výsledky dle jednotlivých členských zemí bez ohledu na to, kolik je v každé zemi voličů. Pak se může stát, že kandidát, který získal nejvíce hlasů v celé zemi, nezvítězí. Obdobně tomu bylo také při volbách do Sněmovny národů v Československu, kde hlasy slovenských voličů měly téměř dvojnásobnou váhu oproti hlasům českých voličů.

V každém případě je na místě konstatovat, že jak všeobecnost, tak ani rovnost volebního práva není a nemusí být absolutní. K tomu se vyjádřil např. český Ústavní soud ve svém nálezu ze dne 2. dubna 1997, sp. zn. Pl. ÚS 25/96, kde uvedl, že rovnost volebního práva nelze chápat jako charakteristiku absolutní, nýbrž je nutné na ni pohlížet jako na relativní. Jedná se totiž o speciální případ rovnosti, kdy v určitých případech je dokonce možné připustit i určité omezení volebního práva v tomto smyslu.

Pokud jde o váhu hlasů ve vztahu k rovnosti volebního práva, Ústavní soud ve svém nálezu ze dne 16. srpna 2007, sp. zn. III. ÚS 220/07, konstatoval, že rovnost volebního práva není možné chápat tak, že každý odevzdaný hlas má ve vztahu k výsledku voleb stejnou váhu. Rovnost volebního práva je nutné vnímat toliko ve smyslu, že každý volič má k dispozici stejný počet hlasů. V jiném rozhodnutí, konkrétně v nálezu ze dne 8. prosince 1998, sp. zn. I. ÚS 360/98, nicméně Ústavní soud konstatoval, že ani nerovnost volebního práva ve smyslu váhy jednotlivých hlasů nemůže být neomezená. Uvedl zde, že ve volbách do senátu jsou odchylky v závislosti na velikosti volebních obvodů až 15 % a teorie i praxe uznávají za rozumnou a ospravedlnitelnou odchylku do 30 %.

3.1.3 Přímost volebního práva

Přímost je další charakteristikou volebního práva, nicméně není jeho bezpodmínečnou součástí. Jinými slovy, v některých typech voleb dochází v moderních demokratických státech běžně k volbě nepřímé, což neznamená porušení základního lidského práva – práva volit. Přímost volebního práva lze charakterizovat jako požadavek, aby volič odevzdával svůj hlas přímo tomu, kdo má být ve volbách zvolen. Opakem je pak nepřímá volba, kdy voliči vybírají toliko volitele, kteří následně zvolí kandidáta.¹⁰

Přímost a nepřímá volebního práva je dobře patrná na volbě českého prezidenta. Zde se prezident tradičně volil nepřímo – tím způsobem, že volič přímo volil poslance a senátory Parlamentu České republiky, kteří následně ve volbě nepřímé „za něj“ zvolili prezidenta republiky. V nedávné době však došlo k zásadní změně českého ústavního pořádku a v roce 2013 proběhla první přímá volba prezidenta. Samotní voliči – občané, kteří přímo volí poslance a senátory do parlamentu, volili tímto způsobem, tedy přímo, taktéž hlavu státu. V současné době tedy pro volbu prezidenta není potřebný žádný „prostředník“ tak, jak tomu bylo v minulosti u volby nepřímé.

3.1.4 Tajnost volebního práva

Tajnost volebního práva se vztahuje k samotnému aktu volby, tedy uplatnění aktivního volebního práva voličem. Tajnost velmi úzce souvisí se svobodou voleb, když se zákonodárce právě jejím prostřednictvím snaží zabezpečit, aby se volič mohl skutečně rozhodnout sám ve své mysli a nikdo ho nemohl ovlivňovat k volbě preferovaného kandidáta. Na druhou stranu je tedy předpokladem pro umožnění tajné volby skutečnost, že je organizačně zajištěno, aby nebylo možné zjistit, jakým způsobem ten který volič volil.¹¹

Tajnost volebního práva lze zajistit efektivně jedině tím způsobem, že nebude voliči nabídnuta jako alternativa (tedy volič by mohl volit jak tajně, tak i veřejně), nýbrž mu bude zákonem uložena povinnost tajné volby. Kdyby si totiž většina občanů zvolila možnost veřejné volby, pak by mohla být ohrožena tajnost volby zbývajících voličů. Pokud by byla

¹⁰ ANTOŠ, M. *Principy voleb v České republice*. 1. vyd. Praha: Linde, 2008. ISBN 978-80-7201-734-8. S. 65.

¹¹ FILIP, J. *Základní otázky volebního práva v ČSFR*. 1. vyd. Brno: Masarykova univerzita, 1992. ISBN 80-210-0406-1. S. 146.

umožněna veřejná volba, mohlo by také dojít k tomu, že by se voliči v některých případech cítili být pod nátlakem a ač nedobrovolně, volili by raději veřejně. Právem na tajné hlasování je tedy ve skutečnosti myšlena povinnost voliče.

Právo tajné volby bylo zakotveno v československém právním řádu v době komunismu. Institut tajnosti byl tehdy brán jako buržoazní přežitek první republiky. V mnoha volebních místnostech nebyly pleny pro tajnou volbu vůbec přistaveny a každý volič, který by se dožadoval možnosti tajné volby, byl automaticky podezříván z úpravy hlasovacího lístku.¹²

Princip tajnosti hlasování ve volbách tedy má především za cíl ochránit voliče a jeho svobodné rozhodnutí. Tato ochrana směřuje jednak vůči státu, kdy má být volič chráněn proti možnému nátlaku ze strany státní moci, ale jednak také vůči horizontálním soukromoprávním vztahům, které by – byť i nepřímou – mohly rozhodnutí konkrétního voliče ve volbě ovlivnit. Může se jednat o ovlivňování ze strany zaměstnavatele, obchodního partnera, ale také ze strany rodiny. Naopak však tajnost hlasování ve volbách voličům nebrání, aby veřejně své politické názory projevovali.

V posledních letech probíhá veřejná debata týkající se umožnění elektronické volby. Je zřejmé, že v takovém případě, kdy by volič měl možnost volit odkudkoli, kde je zajištěn přístup k internetu, by český stát nebyl schopen zajistit, aby volba probíhala tajně. To by mohl být problém ohrožující tajnost volebního práva jako jeden z jeho základních atributů. Některé severské země ve svých právních úpravách elektronických voleb voliči umožňují později svoji volbu změnit, aby bylo možné alespoň částečně zajistit zamezení nátlaku.¹³

3.1.5 Svobodné volby

Posledním atributem charakterizujícím volební právo v moderním demokratickém státě je skutečnost, že volby jsou svobodné. Ta do jisté míry souvisí i s tajností voleb a související možností voliče svobodně se rozhodnout pro kandidáta, kterému dá svůj hlas.

¹² RIEGER, L. Volby v době komunismu. *Čtrnáctideník Cevro – Liberálně-konzervativní akademie* [online]. Vydáno 16. 12. 2014 [citováno 21. 10. 2018]. Dostupné z: <http://www.cevro.cz/web_files/soubory/ctrnacni-deniky/2014/14denik_21_2014.pdf>

¹³ MOLEK, P. *Politická práva*. 1. vyd. Praha: Wolters Kluwer, 2014. ISBN 978-80-7478-502-3. S. 503.

Svoboda voleb úzce souvisí také s dalšími lidskými právy a základními svobodami, jejichž prostřednictvím jsou demokratické právní státy definovatelné. Jedná se především o práva politická, tedy např. právo shromažďovací, právo sdružovací nebo právo na svobodu projevu a další. Prostřednictvím výkonu těchto občanských práv pak může dojít k tomu, že se občan na základě pravdivých informací dokáže co nejlépe rozhodnout, kterého kandidáta bude volit.

Princip svobodných voleb předpokládá nejen správnou organizaci volebního procesu, avšak především dodržování lidských práv a základních svobod v dané zemi. Je tedy potřeba, aby celková politická a společenská atmosféra odpovídala tomu, že může dojít ke svobodným volbám. To především znamená politickou neutralitu dané země, kdy se tato neváže k žádné ideologii, a naopak uznává pluralitu politických názorů. S tím také souvisí předpoklad, že právě v takové zemi nebude docházet k nátlakům na voliče, příp. k dalšímu vměšování státu do procesu volebního hlasování.¹⁴

Doposud bylo poukazováno především na svobodu aktivního volebního práva ve smyslu, že volič musí mít možnost svobodně se rozhodnout, kterého kandidáta podpoří svým hlasem. Svoboda aktivního volebního práva však může spočívat také v možnosti voliče voleb se vůbec nezúčastnit, tedy nevyužít možnost dát některému kandidátovi svůj hlas. Taková právní úprava platí v České republice, kde je aktivní volební právo skutečně právem, nikoli současně povinností voliče. V některých moderních demokratických zemích však volební povinnost zakotvena je a tato skutečnost zásadně není považována za porušení atributu svobody voleb. Pokud jde o pasivní volební právo, svobodné volby v tomto smyslu umožňují každému, kdo splňuje dané předpoklady právního řádu, aby se ucházel o volenou funkci.

Veškeré atributy voleb by měly být soudně kontrolovatelné tak, aby mohlo být příp. dodatečně rozhodnuto o tom, že došlo k porušení ústavního pořádku dané země a je nutné v dané souvislosti dále postupovat. Soudní přezkum v tomto smyslu v České republice zajišťují především Nejvyšší správní soud a Ústavní soud.

¹⁴ OROSZ, L., MOLEK, P., SVÁK, J., ŠIMÍČEK, V. *Volebné právo a súdny prieskum volieb v Českej republike a Slovenskej republike*. 1. vyd. Bratislava: C. H. Beck, 2016. ISBN 978-80-89603-41-1. S. 44.

3.2 Řízení a proces voleb v České republice

3.2.1 Volby do Parlamentu České republiky

Parlament České republiky tvoří dvě komory, a to Poslanecká sněmovna a Senát.¹⁵ Poslanecká sněmovna má dvě stě poslanců, které volí občané přímo na dobu čtyř let.¹⁶ Senát má jednaosmdesát senátorů, kteří jsou taktéž voleni přímo občany, a to na šestileté funkční období.¹⁷ Zatímco volby do Poslanecké sněmovny probíhají každé čtyři roky ve všech volebních obvodech, u voleb do Senátu je tomu jinak. Každé dva roky vyprší mandát třetině senátorů a v příslušných volebních obvodech se konají volby.¹⁸

Volby do obou komor Parlamentu se konají ve lhůtě, která začíná třicet dnů před uplynutím volebního období a končí dnem jeho uplynutí.¹⁹ Volby do Poslanecké sněmovny i volby do Senátu se dle českého ústavního pořádku mají konat na základě všeobecného, rovného a přímého volebního práva. Rozdíl je ve volebním systému, kdy volby do Poslanecké sněmovny probíhají dle zásad poměrného zastoupení, kdežto volby do Senátu jsou založeny na většinovém volebním systému.²⁰

Aktivní právo náleží každému občanovi České republiky, který dosáhl věku osmnácti let. Překážkami ve výkonu volebního práva jsou zákonem stanovené omezení osobní svobody z důvodu ochrany zdraví lidu a omezení svéprávnosti k výkonu volebního práva.²¹ Pasivní právo v případě voleb do Poslanecké sněmovny náleží občanovi České republiky, který má právo volit a dosáhl věku jednadvaceti let. Do Senátu může být zvolen občan České republiky, který má právo volit a dosáhl věku čtyřiceti let.²² Princip většího stáří v případě pasivního volebního práva u voleb do Senátu přispívá k jeho odlišení od Poslanecké sněmovny.²³

¹⁵ Čl. 15 ústavního zákona č. 1/1993 Sb., Ústavy České republiky, ve znění pozdějších předpisů.

¹⁶ Čl. 16 ústavního zákona č. 1/1993 Sb., Ústavy České republiky, ve znění pozdějších předpisů.

¹⁷ Čl. 17 ústavního zákona č. 1/1993 Sb., Ústavy České republiky, ve znění pozdějších předpisů.

¹⁸ DAVID, R. *Ústava České republiky. Listina základních práv a svobod*. 3. vyd. Olomouc: Nakladatelství Olomouc, 2001. ISBN 80-7182-109-8. S. 91.

¹⁹ Čl. 17 ústavního zákona č. 1/1993 Sb., Ústavy České republiky, ve znění pozdějších předpisů.

²⁰ Čl. 18 ústavního zákona č. 1/1993 Sb., Ústavy České republiky, ve znění pozdějších předpisů.

²¹ § 2 zákona č. 247/1995 Sb., o volbách do Parlamentu České republiky a o změně a doplnění některých dalších zákonů, ve znění pozdějších předpisů.

²² Čl. 19 ústavního zákona č. 1/1993 Sb., Ústavy České republiky, ve znění pozdějších předpisů.

²³ DAVID, R. *Ústava České republiky. Listina základních práv a svobod*. 3. vyd. Olomouc: Nakladatelství Olomouc, 2001. ISBN 80-7182-109-8. S. 92.

Volby do Parlamentu České republiky jsou podrobněji regulovány zákonem č. 247/1995 Sb., o volbách do Parlamentu České republiky a o změně a doplnění některých dalších zákonů, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon o volbách do Parlamentu“). Podle něj probíhá samotné hlasování v těchto volbách ve stálých volebních okrscích vytvořených dle zvláštního zákona. Mimo území České republiky se vytvářejí zvláštní stálé volební okrsky při zastupitelských a konzulárních úřadech České republiky. Voliči jsou zapsáni ve stálých nebo ve zvláštních seznamech voličů, přičemž dle ustanovení § 4 zákona o volbách do Parlamentu platí, že každý volič může být veden pouze na jednom seznamu.

Stálý seznam vede obecní úřad pro všechny voliče, kteří jsou v dané obci přihlášení k trvalému pobytu dle ustanovení § 28 zákona č. 491/2001 Sb., o volbách do zastupitelstev obcí a o změně některých zákonů, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon o volbách do zastupitelstev obcí“). Zvláštní seznam vede obecní úřad, městský úřad, magistrát nebo úřad městské části či městského obvodu pro voliče, kteří nejsou v tomto územním obvodu přihlášení k trvalému pobytu. Těmito voliči mohou být dle ustanovení § 6 odst. 1 zákona o volbách do Parlamentu občané, kteří v daném obvodu vykonávají základní nebo náhradní vojenskou službu, občané, kteří se zde nacházejí v policejní cele, v místě výkonu vazby nebo trestu odnětí svobody a také občané, kteří volí na voličský průkaz.

Institut voličského průkazu je regulován v rámci ustanovení § 6a zákona o volbách do Parlamentu. Podle tohoto ustanovení platí, že voliči, který nemůže volit ve „svém“ volebním okrsku, na jeho žádost obecní úřad vydá voličský průkaz a tuto skutečnost poznamená to stálého seznamu voličů. Volič o vydání voličského průkazu může požádat ode dne vyhlášení voleb do sedmého dne před volbami. Na základě voličského průkazu je volič oprávněn volit do Poslanecké sněmovny v jakémkoli volebním okrsku a do Senátu ve volebním okrsku, který spadá do volebního obvodu, kde jsou volby vyhlášeny.

3.2.1.1 Volby do Poslanecké sněmovny České republiky

Jak již bylo řečeno výše, volby do Poslanecké sněmovny probíhají na základě systému poměrného zastoupení. Volič tedy nevolí jediného kandidáta, ale celou kandidující stranu, přičemž má možnost udělení až čtyř přednostních hlasů. Po samotné volbě dojde k sečtení všech hlasů odevzdaných v rámci celé republiky a výsledek se vydělí celkovým počtem volených poslanců. Na jednotky zaokrouhlený výsledek je nazýván

tzv. republikovým mandátovým číslem a jedná se o průměrný počet hlasů, které potřebuje ke svému zvolení jeden poslanec. Počet mandátů, které připadají jednotlivým krajům, se pak vypočte následovně: republikovým mandátovým číslem se vydělí počet platných hlasů odevzdaných v daném kraji.

Pokud jde o samotné rozdělování mandátů kandidujícím stranám, je potřeba ještě zohlednit tzv. volební klauzuli. Jedná se o předem stanovený počet, resp. poměr všech odevzdaných hlasů, které musí každá politická strana získat, aby měla nárok na zastoupení v Poslanecké sněmovně. Volební klauzule je dle ustanovení § 49 zákona o volbách do Parlamentu stanovena na hranici 5 %, a tedy strany, které nedosáhnou tohoto poměru všech platných odevzdaných hlasů, nemají možnost získat žádný poslanecký mandát. V případě koalic dvou politických stran je volební klauzule 10 %, v případě koalic tří subjektů je to 15 %, v případě čtyř a více subjektů pak 20 %.

Poměrné zastoupení v rámci Poslanecké sněmovny se určuje prostřednictvím výpočtu na základě tzv. d'Hondtovy formule volebního dělitele. Ke sčítání hlasů dochází na úrovni krajů a sčítají se pouze platné hlasy pro ty politické strany, které se dostaly přes výše uvedenou volební klauzuli. Pro každou stranu samostatně se provádí výpočet následujícím způsobem: celkový počet platných odevzdaných hlasů v daném kraji se postupně dělí řadou přirozených čísel. Počet těchto podílů závisí na počtu kandidátů na hlasovacím lístku. Když jsou vypočteny podíly u všech subjektů, dojde k jejich sestupnému seřazení podle velikosti a následně se uvede seznam podílů v takovém počtu, kolik mandátů připadlo volebnímu kraji na základě určeného republikového mandátového čísla.²⁴

Výše bylo uvedeno, že každý volič může označit až čtyři konkrétní kandidáty volené politické strany tzv. přednostními hlasy. Pokud některý z kandidátů získá v součtu přednostních hlasů více než 5 % z celkového počtu platných odevzdaných hlasů pro tuto politickou stranu v rámci daného volebního kraje, pak případně poslanecký mandát přednostně právě tomuto kandidátovi na poslance.²⁵

²⁴ FILIP, J. *Ústavní právo České republiky. Základní pojmy a instituty*. 4. vyd. Brno: Václav Klemm – Vydavatelství a nakladatelství, 2011. ISBN 978-80-904083-8-8. S. 459-460.

²⁵ PAVLÍČEK, V. *Ústavní právo a státověda*. 2. vyd. Praha: Linde, 2008. ISBN 978-807-2016-945. S. 342-344.

Volby do Poslanecké sněmovny se dle ustanovení § 26 a násl. zákona o volbách do Parlamentu konají ve volebních krajích na území republiky – těmi jsou vyšší územní samosprávné celky. Zvláštní volební okrsky v zahraničí se podřazují pod volební kraj určený losem.

3.2.1.2 Volby do Senátu České republiky

Volby do Senátu se konají každé dva roky v celkem sedmadvaceti volebních obvodech, vzejde z nich stejný počet zvolených senátorů. Při této volbě na rozdíl od voleb do Poslanecké sněmovny vybírají voliči z jednotlivých kandidátů. Ti mohou být navrženi některou politickou stranou, nebo může jít o kandidáty nezávislé. Z toho také vyplývá, že v případě voleb do Senátu nejsou potřeba, a tedy ani povolené, žádné přednostní hlasy. Volič tedy vybírá pouze volební lístek se jménem kandidáta.

Pokud některý z kandidátů získá více než polovinu platných odevzdaných hlasů, je dle ustanovení § 75 zákona o volbách do Parlamentu zvolen senátorem. Nedojde-li k takové situaci, pak se v daném volebním obvodu koná druhé kolo senátorské volby, do kterého postupují dva nejúspěšnější kandidáti z prvního kola. Druhé kolo voleb se zahajuje šestý den po ukončení hlasování v prvním kole. Senátorem se pak dle ustanovení § 76 zákona o volbách do Parlamentu stává kandidát, který v druhém kole získá více hlasů. V každém volebním obvodu je tedy zvolen právě jeden senátor, přičemž jím může být i ten, kterému právě vypršel mandát – stejně jako poslance tedy i senátory lze volit opakovaně.

V případě, že v průběhu volebního období z jakéhokoli důvodu zanikne mandát senátora, vyhlásí prezident republiky v daném volebním obvodu doplňovací volby. Ty se musejí konat nejpozději do devadesáti dnů poté, kdy mandát zanikl. Dle ustanovení § 80 zákona o volbách do Parlamentu platí, že doplňovací volby se nekonají v posledním roce před uplynutím volebního období senátora. V doplňovacích volbách je senátor volen pouze na zbytek volebního období původně zvoleného senátora, jehož mandát předčasně zanikl.

3.2.2 Volby do zastupitelstev územních samospráv

V České republice probíhají dva typy voleb do zastupitelstev územních samospráv – volby obecní a krajské. Krajské volby jsou regulovány zákonem č. 130/2000 Sb., o volbách do zastupitelstev krajů a o změně některých zákonů, ve znění pozdějších

předpisů (dále jen „zákon o volbách do zastupitelstev krajů“). Obecní volby upravuje již výše zmiňovaný právní předpis – zákon o volbách do zastupitelstev obcí.

3.2.2.1 Volby do krajských zastupitelstev

Zastupitelé krajů jsou voleni občany, a to na dobu čtyř let. Volby se konají tajným hlasováním na základě všeobecného, rovného a přímého volebního práva a dle zásad poměrného zastoupení tak, jak zákonodárce zakotvuje v ustanovení § 1 a § 2 zákona o volbách do zastupitelstev krajů. Volby vyhláší prezident republiky nejpozději devadesát dnů před jejich konáním, lhůta pro jejich konání počíná třicet dnů před uplynutím funkčního období stávajícího zastupitelstva a končí jeho uplynutím. Obdobně jako ostatní volby v České republice i tyto probíhají ve dvou dnech, kterými jsou pátek a sobota. Hlasování v pátek probíhá od 14 do 22 hodin a v sobotu od 8 do 14 hodin. Volby do všech zastupitelstev se dle § 3 zákona o volbách do zastupitelstev krajů zásadně konají ve stejném termínu.

Pokud jde o aktivní volební právo, toto náleží občanům republiky, kteří dosáhli nejpozději v druhý den voleb osmnácti let věku. Překážkou výkonu volebního práva může dle ustanovení § 4 výše citovaného zákona být omezení osobní svobody z důvodu výkonu trestu odnětí svobody, omezení svéprávnosti k výkonu volebního práva, omezení osobní svobody z důvodu ochrany zdraví lidu nebo výkon služby vojáka z povolání v zahraničí. Pasivní volební právo náleží zpravidla každému voliči, u něhož nejsou dány překážky aktivního volebního práva – výjimky stanovuje ustanovení § 5 odst. 2 a 3 zákona o volbách do zastupitelstev krajů.

Hlasování do krajských zastupitelstev probíhá ve stálých volebních okrscích tak, jak již bylo uvedeno výše pro hlasování ve volbách do Parlamentu. Voliči jsou zapisováni na stálý seznam voličů, příp. mohou požádat o vydání voličského průkazu. Dle ustanovení § 32 zákona o volbách do zastupitelstev krajů může každý volič uplatnit maximálně čtyři preferenční hlasy.

Do krajských zastupitelstev mohou kandidovat pouze politické strany a hnutí, podobně jako v případě voleb do Poslanecké sněmovny. Není tedy možnost kandidatury nezávislých kandidátů jako v případě voleb do Senátu. Každá politická strana má jeden hlasovací lístek, stejně tak politické hnutí nebo koalice. Státní volební komise losuje čísla, která budou jednotlivým subjektům ve volbách přiřazena. Tímto číslem je pak označen

daný hlasovací lístek. I v tomto případě obdobně jako v případě voleb do Poslanecké sněmovny je volič oprávněn udělit max. čtyři přednostní hlasy.

Pokud jde o volební klauzuli, obdobně jako v případě voleb do Poslanecké sněmovny i v tomto případě platí, že tuto tvoří hranice 5 % platných odevzdaných hlasů. Uvedená 5% hranice však dle ustanovení § 43 odst. 1 zákona o volbách do zastupitelstev krajů platí také pro koalice. Stejně jako v případě voleb do Poslanecké sněmovny jsou dále vypočítávány podíly pro jednotlivé kandidáty politických stran, v tomto případě se však nezačíná dělit číslem 1, avšak číslem 1,42 tak, jak zákonodárce stanovuje v ustanovení § 43 odst. 3 zákona o volbách do zastupitelstev krajů. Následně se pak dělí již dalšími celými čísly počínaje číslem 2. Všechny vypočtené podíly se seřadí podle velikosti a z nich je vytvořen seznam tolika podílů, kolik členů zastupitelstva má být ve volbách zvoleno. Za každý podíl pak případně politické straně mandát. Mandáty se kandidátům politických stran rozdělují podle jejich pořadí na kandidátní listině, pokud však některý z nich získá více než 5 % z celkového počtu platných odevzdaných hlasů pro danou politickou stranu, pak přednostně připadá mandát právě tomuto kandidátovi.²⁶

3.2.2.2 Volby do obecních zastupitelstev

Volby do obecního zastupitelstva probíhají podobně jako ty krajské. Funkční období zastupitelstva je čtyřleté, volby se dle ustanovení § 1 odst. 2 zákona o volbách do zastupitelstev obcí konají mezi třicátým dnem před uplynutím funkčního období stávajícího zastupitelstva a končí dnem jeho uplynutí. I tyto volby se dle ustanovení § 2 citovaného právního předpisu mají konat na základě všeobecného, rovného a přímého volebního práva tajným hlasováním, a to dle zásad poměrného zastoupení. I tyto volby vyhláší prezident republiky nejpozději devadesát dnů před jejich konáním, přičemž následně probíhají ve dvou dnech ve stejných časových úsecích jako volby do zastupitelstev krajských.

Právo volit do zastupitelstva obce má občan obce, státní občan České republiky, pokud nejpozději v druhý den voleb dosáhl věku osmnácti let. Další podmínkou je, aby v dané obci byl přihlášen k trvalému pobytu. Kromě toho mají aktivní volební právo v tomto případě také občané jiných států, jimž jej přiznává mezinárodní úmluva, kterou

²⁶ PAVLÍČEK, V. *Ústavní právo a státověda*. 2. vyd. Praha: Linde, 2008. ISBN 978-807-2016-945. S. 352.

je Česká republika vázána. I pro ně platí výše uvedená podmínka věku a trvalého pobytu v obci tak, jak je zakotveno v ustanovení § 4 zákona o volbách do zastupitelstev obcí.

Bylo-li výše obecně odkazováno na mezinárodní úmluvu, jíž je Česká republika vázána, je na místě poznamenat, že se konkrétně jedná o Smlouvu o přistoupení k Evropské unii – žádná jiná mezinárodní smlouva, která by regulovala volební právo ve volbách do zastupitelstev obcí, zatím Českou republiku nezavazuje. Z toho také plyne, že aktivní volební právo platí pouze pro cizince, kteří jsou zároveň občany Evropské unie – tedy občany jiného členského státu.²⁷

Překážkou výkonu aktivního volebního práva může být výkon trestu odnětí svobody, omezení svéprávnosti k výkonu volebního práva, omezení osobní svobody z důvodu ochrany zdraví lidu nebo výkon služby vojáka z povolání v zahraničí. Pasivní volební právo svědčí osobám, kterým zákon přiznává právo volit.

Pro odevzdání hlasovacích lístků voliči se v každé obci vytvářejí stálé volební okrsky a v jejich rámci volební místnosti. Zde voliči volí nejen ve volbách do zastupitelstev obcí, ale také v ostatních volbách konaných v České republice, jejichž právní úprava je v rámci této kapitoly analyzována. Voliči jsou dle ustanovení § 28 zákona o volbách do zastupitelstev obcí vedeni na stálém seznamu, jak už konečně bylo konstatováno výše v této práci.

Pokud jde o výsledky voleb, dle ustanovení § 45 citovaného právního předpisu se zjišťuje celkový počet platných hlasů pro všechny kandidátní listiny a kandidáty. Pokud některá kandidátní listina získala méně než 5 % z celkového počtu platných odevzdaných hlasů poděleného voleným počtem členů zastupitelstva a vynásobeného počtem jejích kandidátů (nejvýše však počtem volených členů zastupitelstva), pak se k takové kandidátní listině a k hlasům, které jí byly odevzdány, při přidělování mandátů již nepřihlíží. Uvedeným způsobem stanovené podíly jsou pak seřazeny podle velikosti v počtu přidělovaných mandátů a za každý podíl obsažený v této řadě připadá danému subjektu jeden mandát.

²⁷ MACHOVÁ, Z. *Volební právo cizinců v komunálních volbách České republiky a jeho využití*. 1. vyd. Praha: Univerzita Karlova v Praze, 2013. ISBN 978-80-246-2342-9. S. 29-30.

3.2.3 Volba prezidenta republiky

Prezident republiky je v České republice volen podle příslušných ustanovení zákona č. 275/2012 Sb., o volbě prezidenta republiky a o změně některých zákonů ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon o volbě prezidenta“). Hlasování při volbě prezidenta opět probíhá ve stálých volebních okrscích na území České republiky. Prezidenta republiky lze volit také mimo Českou republiku, a to ve zvláštních stálých volebních okrscích. I v případě prezidentských voleb platí, že se konají na území republiky ve dvou dnech, v pátek od 14 do 22 hodin a v sobotu od 8 do 14 hodin. Mimo území České republiky se volby konají také ve dvou dnech, časy však nemusejí odpovídat těm právě uvedeným.

Dle ustanovení § 3 zákona o volbě prezidenta tuto volbu vyhlašuje předseda Senátu, a to tak, aby druhé kolo volby mohlo proběhnout nejpozději třicet dnů před uplynutím volebního období stávajícího prezidenta. Území České republiky je pro volbu prezidenta považováno za jediný volební obvod.

Právo volit mají osoby, které alespoň v druhý den volby prezidenta dosáhly věku osmnácti let. Překážky v právu volit jsou v tomto případě pouze dvě, a to omezení osobní svobody z důvodu ochrany zdraví lidí a omezení svéprávnosti k výkonu volebního práva. Znamená to tedy, že např. i vojáci na zahraničních misích nebo osoby ve výkonu trestu mají právo udělit svůj hlas ve volbě prezidenta. Pokud jde o pasivní volební právo, dle ustanovení čl. 57 ústavního zákona č. 1/1993 Sb., Ústavy České republiky, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „Ústava“), platí, že prezidentem republiky může být zvolen občan, který je volitelný do Senátu. Jinými slovy, prezidentem může být občan České republiky, který dovršil věku čtyřiceti let. Překážkou k právu být volen je dle ustanovení § 5 zákona o volbě prezidenta pouze omezení svéprávnosti k výkonu volebního práva.

Voliči jsou vedeni ve stálém seznamu voličů a ve zvláštním seznamu voličů. Stálý seznam voličů vede obecní úřad, zvláštní seznam voličů vede zastupitelský úřad České republiky v zahraničí nebo obecní úřad na území republiky. Ve zvláštním seznamu vedeném obecním úřadem jsou zapsáni voliči, kteří nejsou v jeho územním obvodu přihlášení k trvalému pobytu a jsou ve zdravotnickém zařízení, školském zařízení nebo ve výkonu vazby, zabezpečovací detence či výkonu trestu odnětí svobody. I v případě konání prezidentské volby je možné na žádost voliče dle ustanovení § 33 zákona o volbě prezidenta vydat voličský průkaz.

Kandidátem na prezidenta se může stát každý občan České republiky starší čtyřiceti let, který předloží petici s minimálním počtem 50 000 platných podpisů voličů. Kandidát

na prezidenta kromě toho může být také navržen skupinou alespoň dvaceti poslanců nebo alespoň deseti senátorů. Prezidentem republiky se může stát občan, který je volitelný do senátu, tedy občan, který dosáhl věku čtyřiceti let. Tentýž prezident dle ustanovení čl. 57 odst. 2 Ústavy může funkci vykonávat nejvíce dvě funkční období po sobě, víckrát být zvolen nemůže.

Samotná volba probíhá tím způsobem, že volič vkládá do úřední obálky jeden hlasovací lístek, který není možné nijak upravovat. Na tomto lístku je jméno daného kandidáta. Pokud po prvním kole voleb některý z kandidátů získá nadpoloviční počet platných odevzdaných hlasů, stává se dle ustanovení § 54 zákona o volbě prezidenta prezidentem republiky. Nezíská-li v prvním kole nikdo takovou převahu, pak se koná do čtrnácti dnů od prvního kola volby druhé kolo, kam postupují dva kandidáti s nejvyšším počtem hlasů v celé republice. Prezidentem České republiky je pak dle ustanovení § 56 zákona o volbě prezidenta republiky zvolen kandidát, který získal vyšší počet hlasů ve druhém kole volby.

Prezident republiky je dle čl. 55 Ústavy volen na pětileté funkční období.

3.2.4 Volby do Evropského parlamentu

Volby do Evropského parlamentu probíhají na území každé členské země. V České republice jsou regulovány především zákonem č. 62/2003 Sb., o volbách do Evropského parlamentu a o změně některých zákonů, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon o volbách do Evropského parlamentu“).

Volby do Evropského parlamentu se konají také tajným hlasováním, a to na základě všeobecného, rovného a přímého volebního práva. Vyhodnocení pak probíhá na základě zásad poměrného zastoupení. Poslanci jsou voleni na dobu pěti let a pro volby do Evropského parlamentu platí, že území celého státu tvoří jeden volební obvod. Hlasuje se obdobně jako v případech předchozích analyzovaných druhů voleb i v tomto případě ve stálých volebních okrscích tak, jak zákonodárce zakotvuje v ustanovení § 2 zákona o volbách do Evropského parlamentu. Volby v České republice vyhláší prezident nejpozději devadesát dnů před jejich konáním. Uskutečnění voleb probíhá opět ve dvou dnech, jimiž jsou pátek a sobota, ve stejném časovém rozpětí jako u dříve analyzovaných voleb.

Aktivní volební právo náleží občanům České republiky, kteří alespoň v druhý den voleb dosáhli věku osmnácti let. Občané jiné členské země Evropské unie jsou také

oprávnění volit, a to za předpokladu, že splňují první uvedenou podmínku; vedle toho je potřebné, aby po dobu alespoň pětadvaceti dnů byli přihlášení k trvalému nebo přechodnému pobytu na území České republiky. Překážkami ve výkonu aktivního volebního práva jsou omezení osobní svobody z důvodu ochrany zdraví lidu a omezení svéprávnosti k výkonu volebního práva tak, jak je regulováno v ustanovení § 5 zákona o volbách do Evropského parlamentu.

Pasivní volební právo svědčí občanovi České republiky, který alespoň druhý den voleb dovršil věku jednadvaceti let a nebyl omezen na svéprávnosti k výkonu volebního práva. Poslancem Evropského parlamentu může být zvolen i občan jiné členské země Evropské unie, který dosáhl uvedeného věku a zároveň není ve své domovské zemi zbaven pasivního práva týkajícího se voleb do Evropského parlamentu. Každý může v těchto volbách kandidovat pouze v jedné zemi.

Podle ustanovení § 27 zákona o volbách do Evropského parlamentu vede obecní úřad samostatně pro každé volby do Evropského parlamentu seznam voličů. Obecní či zastupitelský úřad mohou voliči vydat voličský průkaz dle ustanovení § 30 citovaného právního předpisu.

Pokud jde o způsob hlasování, voliči i v tomto případě vkládají do úřední obálky jeden hlasovací lístek, přičemž je možné uplatnit až dva přednostní hlasy. Volební klauzule je dle ustanovení § 47 odst. 1 zákona o volbách do Evropského parlamentu 5%, čili do skrutinia postupuje každá politická strana či koalice, která získala alespoň 5 % z celkového počtu platných odevzdaných hlasů. Hodnoty podílů za účelem přidělení mandátů se počítají obdobně jako v případě voleb do Poslanecké sněmovny.

3.3 Volební orgány

Organizaci a řízení voleb zajišťují volební orgány. Ty se v závislosti na svém postavení člení na řídicí orgány a na orgány technicko-organizační, které mají za úkol vlastní průběh hlasování a sčítání hlasů. Jiná kategorizace dělí volební orgány na místní, územní a celostátní. Řízení voleb je zákonem přičleno Státní volební komisi a výkonným orgánům.²⁸

Každý z výše citovaných zákonů upravujících konkrétní typ voleb reguluje také volební orgány a jejich práva a povinnosti:

- Při volbách do Parlamentu jsou volebními orgány dle ustanovení § 7 zákona o volbách do Parlamentu:
 - Státní volební komise,
 - Ministerstvo vnitra,
 - Ministerstvo zahraničních věcí,
 - Český statistický úřad,
 - Krajský úřad a Magistrát hlavního města Prahy,
 - Pověřený obecní úřad v sídle volebního obvodu,
 - Pověřený obecní úřad,
 - Obecní úřad,
 - Starosta či primátor,
 - Zastupitelský úřad,
 - Okrsková volební komise,
 - Zvláštní okrsková volební komise pro volby do Poslanecké sněmovny.

- Při volbách do zastupitelstev krajů jsou volebními orgány dle ustanovení § 6 zákona o volbách do zastupitelstev krajů:
 - Státní volební komise,
 - Ministerstvo vnitra,

²⁸ FILIP, J. *Ústavní právo České republiky*. 4. vyd. Brno: Masarykova univerzita, 2003. ISBN 80-210-3254-5. S. 428.

- Český statistický úřad,
 - Krajský úřad a Magistrát hlavního města Prahy,
 - Pověřený obecní úřad,
 - Obecní úřad,
 - Starosta či primátor,
 - Okrsková volební komise,
 - Ředitel krajského úřadu.
- Volebními orgány při volbách do zastupitelstev obcí jsou podle ustanovení § 6 zákona o volbách do zastupitelstev obcí:
 - Státní volební komise,
 - Ministerstvo vnitra,
 - Český statistický úřad,
 - Krajský úřad a Magistrát hlavního města Prahy,
 - Pověřený obecní úřad,
 - Obecní úřad,
 - Starosta či primátor,
 - Okrsková volební komise.
- Při volbě prezidenta republiky jsou dle ustanovení § 6 zákona o volbě prezidenta volebními orgány:
 - Státní volební komise,
 - Ministerstvo vnitra,
 - Ministerstvo zahraničních věcí,
 - Český statistický úřad,
 - Krajský úřad a Magistrát hlavního města Prahy,
 - Pověřený obecní úřad,
 - Obecní úřad,
 - Starosta či primátor,
 - Tajemník pověřeného obecního úřadu,
 - Ředitel krajského úřadu,
 - Zastupitelský úřad a konzulární úřad České republiky,
 - Okrsková volební komise,
 - Zvláštní okrsková volební komise.

- Volebními orgány při volbách do Evropského parlamentu dle ustanovení § 7 zákona o volbách do Evropského parlamentu jsou:
 - Státní volební komise,
 - Ministerstvo vnitra,
 - Ministerstvo zahraničních věcí,
 - Zastupitelský úřad a konzulární úřad České republiky,
 - Český statistický úřad,
 - Krajský úřad a Magistrát hlavního města Prahy,
 - Pověřený obecní úřad,
 - Obecní úřad,
 - Starosta či primátor,
 - Ředitel krajského úřadu,
 - Okrsková volební komise.

3.3.1 Státní volební komise

Státní volební komise je stálým orgánem na úseku všech voleb konaných v České republice. Předsedou této komise je ministr vnitra České republiky, další členové jsou jmenováni a odvoláváni vládou.²⁹

Tento volební orgán má svůj jednací řád, který má podobu vyhlášky. Jedná se konkrétně o vyhlášku Ministerstva vnitra č. 152/2000 Sb., o provedení některých ustanovení zákona č. 130/2000 Sb., o volbách do zastupitelstev krajů a o změně některých zákonů (dále jen „vyhláška č. 152/2000 Sb.“). Jednání Státní volební komise dle této vyhlášky svolává její předseda. Jednání je neveřejné a mohou na ně být přizvány i osoby, které nejsou členy této volební komise. Státní volební komise přijímá ke každému bodu jednání usnesení, z jednání se vždy pořizuje zvukový záznam a zápis.

Pokud jde o konkrétní činnost Státní volební komise ve věcech voleb, tato je regulována pro každý typ voleb příslušným volebním zákonem. Hlavní činnost Státní volební komise dle těchto zákonů spočívá v koordinaci přípravy voleb, jejich organizace,

²⁹ KLÍMA, K. *Ústavní právo*. 3. vyd. Plzeň: Aleš Čeněk, 2006. ISBN 80-738-0000-4. S. 582.

průběhu a provedení. Vedle toho také dohlíží na zabezpečení úkonů, které jsou nezbytné pro organizačně-technické provedení voleb. Státní volební komise je tím orgánem, který je pověřen k losování čísel, jimiž budou označeny jednotlivé hlasovací lístky a vyhláší celkový výsledek voleb.³⁰

3.3.2 Ministerstvo vnitra a Ministerstvo zahraničních věcí

Ministerstvo vnitra je ústředním orgánem v oblasti voleb, pokud jde o volby do zastupitelských orgánů. Je tedy volebním orgánem v případě volby do Poslanecké sněmovny, Senátu, do zastupitelstev obcí i krajů, do Evropského parlamentu. Ministerstvo vnitra je konečně také volebním orgánem v případě volby prezidenta republiky.³¹

Konkrétní činnosti Ministerstva vnitra na úseku voleb jsou sjednocování a kontrola organizační a technické přípravy, průběhu a provedení voleb, registrace kandidátních listin, zajištění tisku volebních materiálů a hlasovacích lístků, zveřejňování informací o podmínkách a způsobu hlasování ve volbách na svých webových stránkách, kontrola průběhu hlasování ve volebních místnostech, kontrola sčítání hlasů okrskovou volební komisí, řešení stížností na organizačně-technické zabezpečení voleb, odstraňování duplicit mezi seznamy voličů a další.³²

Ministerstvo zahraničních věcí je volebním orgánem pro přípravu, průběh a organizaci voleb v zahraničí.

3.3.3 Český statistický úřad

Český statistický úřad je ústředním orgánem státní správy a byl zřízen již v roce 1969 na základě zákona č. 2/1969 Sb., o zřízení ministerstev a jiných ústředních orgánů státní správy.³³

Pokud jde o volby probíhající na území České republiky, je Český statistický úřad ve všech případech důležitým volebním orgánem. Právě on totiž vypracovává závazný systém zjišťování a zpracování výsledků voleb a poskytuje výsledky voleb. Je na něm také

³⁰ Viz § 7 zákona č. 275/2012 Sb., o volbě prezidenta republiky a o změně některých zákonů (zákon o volbě prezidenta republiky), ve znění pozdějších předpisů.

³¹ KLÍMA, K. *Ústavní právo*. 3. vyd. Plzeň: Aleš Čeněk, 2006. ISBN 80-738-0000-4. S. 582.

³² Viz § 8 zákona č. 275/2012 Sb., o volbě prezidenta republiky a o změně některých zákonů (zákon o volbě prezidenta republiky), ve znění pozdějších předpisů.

³³ Český statistický úřad. *O ČSÚ* [online]. [citováno 23. 10. 2018]. Dostupné z: <<https://www.czso.cz/csu/czso/o-csu>>

celé technické zabezpečení zpracování výsledků voleb, vyhotovení zápisů o výsledcích, zjišťování a zpracovávání průběžných výsledků voleb. Český statistický úřad také provádí školení členů okrskových volebních komisí, pokud jde o způsob zpracování výsledků hlasování. Speciální postavení v průběhu voleb mají také zaměstnanci Českého statistického úřadu – ti se např. mohou na základě pověření zdržovat v místnosti, kde jsou okrskovou volební komisí sčítány hlasy.³⁴

3.3.4 Krajský úřad

Krajský úřad je tvořen ředitelem a zaměstnanci, kteří jsou sem zařazeni. Pokud jde o správu na úseku voleb, krajský úřad má za úkol především zajištění organizace a technické přípravy pro průběh voleb v kraji a jejich samotné provedení. Sestavuje přehled o telefonním spojení do všech volebních místností v daném územním obvodu, kontroluje průběh hlasování ve volebních místnostech a může ukládat pokuty za spáchané přestupky dle volebních zákonů. Krajský úřad je volebním orgánem, který úzce spolupracuje s Českým statistickým úřadem, zajišťuje místnosti a další technické prostředky pro možnou efektivní činnost Českého statistického úřadu právě na úrovni daného územního obvodu a spolupracuje s ním také v průběhu voleb na zjišťování a zpracování výsledků. Krajský úřad konečně také podepisuje zápis o výsledku voleb ve volebním kraji.

3.3.5 Pověřený obecní úřad v sídle volebního obvodu

Pověřený obecní úřad v sídle volebního obvodu pro volby do Senátu zajišťuje organizačně a technicky přípravu, průběh a provedení voleb v daném volebním obvodu, projednává a registruje přihlášky k registraci a informuje o nich starosty. Také losem určuje čísla, jimiž mají být označeny jednotlivé hlasovací lístky kandidátů pro volby do Senátu. Pověřený obecní úřad v sídle volebního obvodu má také za úkol zajištění tisku hlasovacích lístků pro volební obvod, sestavuje seznam telefonních spojení pověřených obecních úřadů a spolupracuje ve věcech voleb do Senátu s Českým statistickým úřadem –

³⁴ § 9 zákona č. 491/2001 Sb., o volbách do zastupitelstev obcí a o změně některých zákonů, ve znění pozdějších předpisů.

zajišťuje mu potřebné technické vybavení, aby mohly být efektivně zpracovány a poskytovány výsledky voleb na daném pracovišti.³⁵

3.3.6 Pověřený obecní úřad

Správní obvody obcí s pověřeným obecním úřadem jsou vymezeny na základě vyhlášky Ministerstva vnitra č. 388/2002 Sb., o stanovení správních obvodů obcí s pověřeným obecním úřadem a správních obvodů obcí s rozšířenou působností. Zde je stanoven přesný seznam všech obcí s pověřeným obecním úřadem a jejich správní obvod. Pověřený obecní úřad lze definovat jako úřad, který vykonává v přenesené působnosti státní správu, a to právě na výše citovanou vyhláškou vymezeném území. Jinými slovy, tento obecní úřad vykonává státní správu nejen pro vlastní město, ale také pro vymezená města a obce v okolí.

Pokud jde o správu na úseku voleb, pověřený obecní úřad má za úkol zajištění místností a dalších prostředků pro činnost Českého statistického úřadu, kontrolu průběhu hlasování ve volebních místnostech a kontrolu sčítání hlasů okrskovou volební komisí. Pověřený obecní úřad kromě toho sestavuje přehled o telefonním spojení do každé volební místnosti.³⁶ V případě voleb do obecních zastupitelstev pověřený obecní úřad také projednává a registruje kandidátní listiny, informuje starosty okolních obcí náležejících do daného územního obvodu o registraci kandidátních listin, losuje pořadí volebních stran uvedené na hlasovacím lístku a zajišťuje tisk hlasovacích lístků. Následně také vyhláší výsledky voleb do obecních zastupitelstev.³⁷

3.3.7 Obecní úřad

Obecní úřad je orgánem obce a vykonává její samostatnou, ale i přenesenou působnost. Pokud jde o jeho působnost v oblasti správy na úseku voleb, lze konstatovat, že je jedním z velmi důležitých volebních orgánů. Zajišťuje totiž volební místnosti pro okrskové volební komise, jejich vybavení i potřebné pracovní síly. Vedle toho vede

³⁵ § 13 zákona č. 247/1995 Sb., o volbách do Parlamentu České republiky a o změně a doplnění některých dalších zákonů, ve znění pozdějších předpisů.

³⁶ § 14a zákona č. 247/1995 Sb., o volbách do Parlamentu České republiky a o změně a doplnění některých dalších zákonů, ve znění pozdějších předpisů.

³⁷ § 12 zákona č. 491/2001 Sb., o volbách do zastupitelstev obcí a o změně některých zákonů, ve znění pozdějších předpisů.

stálý seznam voličů a zajišťuje telefonní spojení do každé volební místnosti v daném volebním obvodu. Také má povinnost nahlašovat Policii České republiky údaje o voličích, kteří byli zahrnuti do dodatku k stálému seznamu a nejsou státními občany České republiky.³⁸

3.3.8 Starosta a primátor

Starosta je orgánem obce, který je jednočlenný a obec zastupuje navenek. Na úseku voleb starosta především plní úkol spočívající v informování voličů o době a místě konání voleb. Také je zodpovědný za distribuci hlasovacích lístků voličům. Kromě toho stanovuje počet členů okrskové volební komise s ohledem na počet voličů v daném volebním okrsku, svolává první zasedání okrskové volební komise a jmenuje a odvolává jejího zapisovatele.³⁹

3.3.9 Zastupitelský úřad

Zastupitelský úřad je volebním orgánem, pokud se týká voleb do Poslanecké sněmovny, do Evropského parlamentu a volby prezidenta republiky. V těchto všech volbách jsou voliči oprávněni volit také v zahraničí, kde právě zastupitelský úřad organizačně zajišťuje přípravu, průběh a provedení voleb. Kromě toho také vede zvláštní seznam voličů, vydává voličské průkazy, provádí školení členů zvláštních okrskových volebních komisí, informuje místní voliče o době a místě konání voleb a zajišťuje pro zvláštní okrskovou komisi volební místnost, pomocné prostředky a potřebné pracovní síly.⁴⁰ Jinými slovy, zastupitelský úřad organizuje a zajišťuje veškeré přípravy a celý průběh voleb v zahraničí.

3.3.10 Okrsková volební komise

Okrsková volební komise je zřejmě nejvýznamnějším volebním orgánem obecně. Má totiž na starost řádný průběh samotného hlasování a následně také sčítání hlasů.

³⁸ § 14 zákona č. 491/2001 Sb., o volbách do zastupitelstev obcí a o změně některých zákonů, ve znění pozdějších předpisů.

³⁹ § 14c zákona č. 247/1995 Sb., o volbách do Parlamentu České republiky a o změně a doplnění některých dalších zákonů, ve znění pozdějších předpisů.

⁴⁰ § 14d zákona č. 247/1995 Sb., o volbách do Parlamentu České republiky a o změně a doplnění některých dalších zákonů, ve znění pozdějších předpisů.

Konkrétně má ze zákona okrsková volební komise povinnost dbát na to, aby ve volební místnosti byl pořádek, zajišťovat hlasování a dohlížet na jeho průběh, poté sečíst hlasy a vyhotovit zápis o průběhu a výsledku hlasování a volební dokumentaci odevzdat do úschovy obecnímu úřadu.⁴¹

Okrsková volební komise není stálým orgánem, je sestavována ad hoc za účelem zajištění konkrétních voleb. Členem okrskové volební komise se může stát občan České republiky, který dosáhl věku osmnácti let a u něhož nenastala překážka výkonu volebního práva. Člen okrskové volební komise také nesmí být kandidátem v těchto volbách. Členství v okrskové volební komisi vzniká složením slibu, jehož text je doslovně regulován zákonem.

Okrsková volební komise je usnášeníschopná, pokud je přítomna alespoň nadpoloviční většina všech členů. Usnesení je přijato, pokud pro něj hlasovala nadpoloviční většina přítomných členů.⁴²

Pokud voliči hlasují v zahraničí, pak je při zastupitelském úřadě zřizována zvláštní okrsková volební komise zajišťující průběh voleb ve zvláštním volebním okrsku, pořádek ve volební místnosti, sčítání hlasů, vyhotovení zápisu o průběhu voleb a odevzdání volební dokumentace zastupitelskému úřadu.⁴³

⁴¹ § 14e odst. 1 zákona č. 247/1995 Sb., o volbách do Parlamentu České republiky a o změně a doplnění některých dalších zákonů, ve znění pozdějších předpisů.

⁴² § 14f odst. 1 zákona č. 247/1995 Sb., o volbách do Parlamentu České republiky a o změně a doplnění některých dalších zákonů, ve znění pozdějších předpisů.

⁴³ § 14g zákona č. 247/1995 Sb., o volbách do Parlamentu České republiky a o změně a doplnění některých dalších zákonů, ve znění pozdějších předpisů.

4 Vlastní práce

Praktická část předkládané práce se bude zabývat problematikou provázející časový úsek od vyhlášení po ukončení volebního procesu, jakož také vyúčtování voleb v obci s pověřeným obecním úřadem Štětí.

4.1 Správní úkony při zajišťování voleb do obecních zastupitelstev v roce 2018 v obci Štětí

V roce 2018 se konaly volby do obecních zastupitelstev a v některých volebních obvodech také volby do Senátu Parlamentu České republiky, jejichž prostřednictvím měla být obměněna třetina senátorů. Obě tyto volby probíhaly také v územním obvodu obce s pověřeným obecním úřadem Štětí.

Volby do zastupitelstev obcí vyhláší prezident republiky nejpozději devadesát dnů před termínem jejich konání. Prezident Miloš Zeman volby do obecních zastupitelstev vyhlásil dne 31. května 2018, a to prostřednictvím svého rozhodnutí publikovaného ve Sbírce zákonů pod č. 85/2018 Sb. (celý název tohoto rozhodnutí zní *Rozhodnutí prezidenta republiky ze dne 23. května 2018, o vyhlášení voleb do Senátu Parlamentu České republiky, do zastupitelstev obcí a zastupitelstev městských obvodů a městských částí ve statutárních městech a do zastupitelstva hlavního města Prahy a zastupitelstev jeho městských částí*). Tato částka byla rozeslána právě posledního květnového dne, a ten je tak dle ustanovení § 3 odst. 1 zákona o volbách do zastupitelstev obcí považován také za den vyhlášení voleb.

V tomto rozhodnutí prezidenta republiky bylo stanoveno, že volby do zastupitelstev obcí, městských obvodů a městských částí ve statutárních městech se mají konat ve dnech 5. a 6. října 2018. Ve stejných dnech se měly také konat volby do zastupitelstva hlavního města Prahy a zastupitelstev jeho městských částí a dále také volby do Senátu Parlamentu České republiky. Tyto byly konkretizovány pro vyjmenované volební obvody.

Jak již bylo řečeno, podle výše citovaných volebních zákonů má prezident republiky povinnost volby do zastupitelstev i volby do Senátu vyhlásit nejpozději devadesát dnů před jejich konáním. Prezident republiky svoji povinnost tedy splnil, když k vyhlášení došlo posledního květnového dne a teoreticky by měl prezident čas až do 4. července 2018, aby mohlo dojít k volbám v uvedeném termínu.

Dle ustanovení § 27 odst. 3 zákona o volbách do zastupitelstev obcí musí starosta obce zveřejnit seznam vytvořených volebních obvodů, jejich popis, počty členů zastupitelstva obce, kteří mají být v jednotlivých volebních obvodech voleni, a potřebný počet podpisů pro nezávislého kandidáta a sdružení nezávislých kandidátů. K tomu musí dojít nejpozději do dvou dnů poté, kdy dojde k vytvoření volebních obvodů. Dle ustanovení § 27 odst. 1 citovaného právního předpisu však obec zásadně tvoří jeden volební obvod – v případě voleb do zastupitelstev obcí v roce 2018 tomu tak bylo také v případě obce s pověřeným obecním úřadem Štětí.

Podle ustanovení § 21 odst. 4 zákona o volbách do zastupitelstev obcí v případě, kdy volební stranu tvoří nezávislý kandidát nebo sdružení nezávislých kandidátů, je tato volební strana povinna připojit ke kandidátní listině petici podepsanou voliči podporujícími její kandidaturu. Nezapočítávají se přitom podpisy kandidátů samých. Potřebný počet podpisů na peticích musí registrační úřad zveřejnit na úřední desce nejpozději osmdesát pět dnů přede dnem voleb.

V souvislosti s právě řečeným bylo Městským úřadem Štětí dne 4. června 2018 vydáno sdělení týkající se potřebného počtu podpisů na peticích. Minimální počet pro nezávislého kandidáta v obci Štětí byl stanoven počtem 263 platných podpisů, v obci Hoštka 70 podpisů, v obci Račice 17 podpisů a v obci Snědovice 32 podpisů. V případě, že by se jednalo o sdružení nezávislých kandidátů, pak podle tohoto sdělení bylo potřeba v obci Štětí 612 platných podpisů, v obci Hoštka 123 podpisů, v obci Račice 24 podpisů a v obci Snědovice 55 podpisů.⁴⁴ Lze konstatovat, že tímto sdělením obecní úřad svoji zákonnou povinnost řádně a včas naplnil.

Pokud jde o počty potřebných hlasů na peticích, tyto se odvíjejí od Přílohy k zákonu o volbách do zastupitelstev obcí. Zde zákonodárce zakotvil potřebné počty jako procentuální požadavky vyplývající z počtu obyvatel dané obce. Rozhodující je přitom počet obyvatel, které obec má k 1. lednu roku, ve kterém se konají volby. Pro nezávislé kandidáty platí hranice 0,5 % (nejméně 1500 podpisů) v obcích, městských částech, městských obvodech a volebních obvodech, které mají více než 150 000 obyvatel. Hranice 1 % (nejméně 1000 podpisů) je vyžadována v případě 50 000 až 150 000 obyvatel. Hranice

⁴⁴ Štětí. Oficiální portál města Štětí a Štětiska. *Sdělení o počtu podpisů na peticích* [online]. Vydáno 5. 6. 2018 [citováno 5. 1. 2019]. Dostupné z: <<http://www.steti.cz/content/view/4468/378/>>

2 % (nejméně 600 podpisů) je vyžadována, pokud obec, městská část, městský obvod nebo volební obvod mají 10 000 až 50 000 obyvatel. V případě 3 000 až 10 000 obyvatel zákonodárce stanovil hranici 3 % (nejméně 120 podpisů). V obcích, městských částech, městských obvodech a volebních obvodech, které mají od 500 do 3 000 obyvatel je dána hranice 4 % (nejméně 25 podpisů) a konečně tam, kde je obyvatel méně než 500, platí hranice 5 % bez udání minimálního počtu vyžadovaných platných podpisů. Jedná-li se o sdružení nezávislých kandidátů, pak není rozhodující počet obyvatel – vždy je potřeba platný podpis alespoň 7 % obyvatel.

Podle informací Českého statistického úřadu⁴⁵ měla obec Štětí k datu 1. ledna 2018 celkem 8 734 obyvatel. Obec Štětí tedy stanovila nejmenší možný minimální počet podpisů na peticích, jaký zákon umožňuje (uvedená 3 %). Obec Hoštka měla k začátku roku 2018 celkem 1 748 obyvatel, i zde tedy byl zvolen nejmenší možný minimální počet podpisů (uvedená 4 %). Obec Račice měla 338 obyvatel – i zde odpovídá městským úřadem minimálně požadovaných 17 podpisů zákonem vyžadovaným 5 % obyvatelům obce. Snědovice měly k 1. lednu 2018 celkový počet obyvatel 781, i zde tedy zákonodárce vymezuje minimum 4 % podpisů; to odpovídá počtu 32, který také městský úřad ve svém sdělení požaduje. Pokud jde o sdružení nezávislých kandidátů, i zde požadované počty přesně odpovídají zákonné minimální hranici.

Kromě tohoto dokumentu vydal a publikoval Městský úřad Štětí další zákonem vyžadovaný dokument. Dle ustanovení § 21 odst. 2 zákona o volbách do zastupitelstev obcí má pověřený obecní úřad povinnost zveřejnit nejpozději pětadesát dnů předem dnem konání voleb seznam obecních úřadů v obcích, kterým se podávají kandidátní listiny přímo, a dále seznam obcí, z nichž se kandidátní listiny podávají příslušnému pověřenému obecnímu úřadu.

Dle sdělení Městského úřadu Štětí ze dne 4. června 2018 se kandidátní listiny měly podávat přímo v případě voleb do zastupitelstva obce Štětí, a to k Městskému úřadu Štětí. Příslušnému pověřenému obecnímu úřadu se měly kandidátní listiny podávat v případech výše uvedených tří dalších obcí, tedy Hoštky, Račic a Snědovic – kandidátní listiny

⁴⁵ Český statistický úřad. *Počet obyvatel v obcích – k 1. 1. 2018* [online]. [citováno 29. 12. 2018]. Dostupné z: <<https://www.czso.cz/csu/czso/pocet-obyvatel-v-obcich-see2a5tx8j>>

se podávaly taktéž k Městskému úřadu Štětí.⁴⁶ Volební strany měly dle ustanovení § 21 odst. 3 zákona o volbách do zastupitelstev obcí možnost podat své kandidátní listiny k příslušnému registračnímu úřadu do šedesáti šesti dnů přede dnem konání volby, a to konkrétně do 16:00 hodin. To odpovídalo datu 31. července 2018.

Z oznámení Městského úřadu Štětí zveřejněného na úřední desce dne 1. srpna 2018 vyplývá, že do zastupitelstva města Štětí byly podány kandidátní listiny těchto subjektů:

- ANO 2011 (politické hnutí)
- Česká strana sociálně demokratická (politická strana)
- Občanská demokratická strana (politická strana)
- Sdružení za bezpečné město, dostavbu družiny 2. ZŠ, rozvoje bydlení aj. Nezávislí a KSČM (sdružení politických stran a nezávislých kandidátů)
- Sport, zdraví a prosperita (sdružení politického hnutí PRO Zdraví a Sport a nezávislých kandidátů)
- Svobodní a nezávislí (sdružení politických stran a nezávislých kandidátů)
- ŠTĚTSKO SPOLU (sdružení politického hnutí STAROSTOVÉ A NEZÁVISLÍ a nezávislých kandidátů).

Do zastupitelstva města Hořtka byly podány kandidátní listiny subjektů:

- Hnutí nezávislých za harmonický rozvoj obcí a měst (politické hnutí)
- Komunistická strana Čech a Moravy (politická strana)
- Pro sport a zdraví (sdružení nezávislých kandidátů)
- Společná budoucnost (sdružení nezávislých kandidátů).

Do zastupitelstva obce Račice byla podána kandidátní listina jednoho subjektu:

- Sdružení nezávislých kandidátů PRO Račice (sdružení nezávislých kandidátů).

⁴⁶ Štětí. Oficiální portál města Štětí a Štětška. *Sdělení o podání kandidátních listin* [online]. Vydáno 5. 6. 2018 [citováno 5. 1. 2019]. Dostupné z: <<http://www.steti.cz/content/view/4469/378/>>

Konečně do zastupitelstva obce Snědovice byly podány následující kandidátní listiny:

- OBČANÉ SNĚDOVICKA (sdružení nezávislých kandidátů)
- Sdružení nezávislých občanů za rozvoj a zlepšování životního prostředí a kultury v obcích Snědovicka (sdružení nezávislých kandidátů)
- STAROSTOVÉ A NEZÁVISLÍ (politické hnutí).⁴⁷

Do šesti dnů následujících po lhůtě k podání kandidátních listin pak tyto měly být registračním úřadem přezkoumány tak, jak stanovuje zákonodárce v ustanovení § 23 odst. 1 zákona o volbách do zastupitelstev obcí. Ve stejné lhůtě měly kandidující volební strany dle ustanovení § 22 odst. 2 citovaného právního předpisu možnost doplňovat další kandidáty na kandidátní listiny, příp. měnit jejich pořadí. V případě voleb do obecních zastupitelstev v roce 2018 tato lhůta uplynula dne 6. srpna 2018.

Do 1. srpna 2018 měl registrační úřad dále povinnost předat kopie podaných kandidátních listin Českému statistickému úřadu. Tuto povinnost mu stanovuje zákonodárce prostřednictvím ustanovení § 6 odst. 1 vyhlášky Ministerstva vnitra č. 59/2002 Sb., o provedení některých ustanovení zákona č. 491/2001 Sb., o volbách do zastupitelstev obcí a o změně některých zákonů, ve znění pozdějších předpisů. Nejpozději šedesát dva dny přede dnem voleb má Český statistický úřad dle ustanovení § 6 odst. 2 a 3 citované vyhlášky povinnost vyhotovit seznam kandidátů se shodným jménem, příjmením a věkem, kandidujících do téhož zastupitelstva, a předat jej registračnímu úřadu. Po vyhodnocení chyb a podle pokynu registračního úřadu Český statistický úřad aktualizuje registr kandidátů. Obdobně se postupuje v případech odvolání nebo vzdání se kandidatury do okamžiku zaregistrování kandidátních listin či odmítnutí registrace kandidátní listiny na základě rozhodnutí soudu.

Zákon o volbách do zastupitelstev obcí dále ve svém ustanovení § 15 písm. d) zakotvuje povinnost starosty, aby stanovil minimální počet členů okrskových volebních komisí. Stát se tak má nejpozději do šedesátého dne před volbami.

⁴⁷ Štětí. Oficiální portál města Štětí a Štětška. *Přehled podaných kandidátních listin do komunálních voleb* [online]. Vydáno 1. 8. 2018 [citováno 5. 1. 2019]. Dostupné z: <<http://www.steti.cz/content/view/4502/378/>>

Dne 6. srpna 2018 vydal starosta města Štětí Mgr. Tomáš Ryšánek dokument s názvem Stanovení minimálního počtu členů okrskových volebních komisí. S přihlédnutím k počtu voličů v jednotlivých volebních okrscích starosta stanovil minimální počet členů okrskových komisí ve volebních okrscích č. 1 až 6 na 6 členů a ve volebních okrscích č. 7 až 12 na 4 členy. Zákonná lhůta uplynula právě dne 6. srpna 2018, starosta města Štětí tedy svoji povinnost včas splnil.

Kromě toho byl stejného dne 6. srpna 2018 starostou vydán dokument jmenující zapisovatele okrskových komisí. Dle ustanovení § 17 odst. 6 zákona o volbách do zastupitelstev obcí je starosta povinen zapisovatele jmenovat nejpozději dvacet dnů přede dnem prvního zasedání okrskové volební komise. K tomu došlo dne 11. září 2018 a lhůta tedy byla dodržena. Pokud jde o osobu zapisovatele, touto se může stát pouze občan České republiky. Zapisovatel je členem okrskové volební komise s poradním hlasem. Zapisovatel především pořizuje zápisy z jednání komise.

Do osmapadesáti dnů před volbami, v tomto případě tedy konkrétně do dne 8. srpna 2018 měl registrační úřad povinnost vyzvat kandidující subjekty k odstranění závad na kandidátních listinách – tuto možnost volební strany měly do 13. srpna 2018 tak, jak stanovuje zákon o volbách do zastupitelstev obcí ve svém ustanovení § 23 odst. 1. Do čtyřiceti osmi dnů před volbou, tedy do 18. srpna 2018, měly pak registrační úřady povinnost dle ustanovení § 23 odst. 2 a 3 citovaného právního předpisu vydat rozhodnutí o škrtnutí kandidáta na kandidátní listině, o registraci či o odmítnutí kandidátních listin. Městský úřad Štětí vyvěsil dne 13. srpna 2018 na úřední desce rozhodnutí o registraci výše uvedených kandidujících subjektů.

Podle ustanovení § 12 odst. 1 písm. c) zákona o volbách do zastupitelstev obcí losuje pověřený obecní úřad pořadí volebních stran na hlasovacím lístku. Dne 9. srpna 2018 tedy Městský úřad Štětí zveřejnil oznámení o tom, že losování čísel proběhne dne 22. srpna 2018 ve 13:00 hodin, a to v obřadní síni Městského úřadu Štětí.⁴⁸ Dne 23. srpna 2018 pak bylo publikováno Oznámení o výsledku losování číselného pořadí

⁴⁸ Štětí. Oficiální portál města Štětí a Štětiska. *Losování čísel pro označení volebních stran na hlasovacích lístcích* [online]. Vydáno 9. 8. 2018 [citováno 5. 1. 2019]. Dostupné z: <<http://www.steti.cz/content/view/4506/378/>>

volebních stran na hlasovacích lístcích.⁴⁹ Stejného dne byly také zveřejněny kandidátní listiny jednotlivých registrovaných subjektů.⁵⁰

Dle ustanovení § 15 odst. 1 písm. g) zákona o volbách do zastupitelstev obcí má starosta do pětačtyřiceti dnů před konáním voleb poskytnout informace o počtu a sídlech volebních okrsků zveřejněním na úřední desce obecního úřadu. V případě obce s pověřeným obecním úřadem Štětí ke splnění této zákonné povinnosti došlo dne 6. srpna 2018, kdy byl publikován dokument Informace o počtu a sídle volebních okrsků města Štětí a integrovaných obcí. V rámci tohoto dokumentu bylo vymezeno dvanáct volebních okrsků ve volebním městě Štětí, a to prostřednictvím očíslování každého volebního okrsku a uvedení jeho adresy. Zákonná lhůta přitom uplynula teprve dne 21. srpna 2018, tedy i tato povinnost byla řádně a včas splněna.

Ustanovení § 17 odst. 2 zákona o volbách do zastupitelstev obcí stanovuje, že každá volební strana, jejíž kandidátní listina byla zaregistrována pro volby do zastupitelstva obce, může delegovat nejpozději do třiceti dnů přede dnem voleb jednoho člena a jednoho náhradníka do okrskové volební komise v každém volebním okrsku, ve kterém se do příslušného zastupitelstva volí. Není-li takto dosaženo nejnižšího stanoveného počtu členů okrskové volební komise podle zákona, jmenuje členy na neobsazená místa starosta. Poklesne-li počet členů okrskové volební komise pod stanovený počet v průběhu voleb do zastupitelstva obce a nejsou-li náhradníci z týchž volebních stran, jejichž zástupcům zaniklo členství, jmenuje starosta na neobsazená místa další členy komise.

Výše již bylo pojednáno o prvním zasedání okrskových volebních komisí. To má dle ustanovení § 15 odst. 1 písm. e) zákona o volbách do zastupitelstev obcí proběhnout nejpozději dvacet jeden den před konání voleb. Starosta pak má povinnost toto první zasedání svolat. Starosta obce s pověřeným obecním úřadem Štětí dne 27. srpna 2018 vyvěsil na úřední desce oznámení o svolání prvního zasedání okrskové volební komise. To se mělo uskutečnit dne 11. září 2018 od 14:00 hodin ve velkém sále kulturního střediska. Prostřednictvím tohoto oznámení starosta všem členům okrskové volební komise sdělil, že po zahájení prvního zasedání bude složen zákonným způsobem slib člena

⁴⁹ Štětí. Oficiální portál města Štětí a Štětska. *Oznámení o výsledku losování číselného pořadí volebních stran na hlasovacích lístcích* [online]. Vydáno 23. 8. 2018 [citováno 5. 1. 2019]. Dostupné z: <<http://www.steti.cz/content/view/4515/378/>>

⁵⁰ Štětí. Oficiální portál města Štětí a Štětska. *Kandidátní listiny volebních stran* [online]. Vydáno 23. 8. 2018 [citováno 5. 1. 2019]. Dostupné z: <<http://www.steti.cz/content/view/4506/378/>>

okrskové volební komise, čímž zároveň vznikne platné členství v této komisi. Každý člen okrskové volební komise obdrží průkaz člena komise. Následně okrsková volební komise na tomto svém prvním zasedání losem určí z řad svých členů předsedu a místopředsedu. Členové okrskových volebních komisí se také na základě tohoto sdělení měli dostavit na školení dne 18. září 2018, kde přednášeli zástupci krajského úřadu a Českého statistického úřadu.

Ustanovení § 29 zákona o volbách do zastupitelstev obcí ukládá starostovi povinnost informování voličů. Ta spočívá v tom, že starosta má zveřejnit nejpozději patnáct dnů přede dnem voleb (v tomto případě tedy nejpozději do 20. září 2018) oznámení o době a místu konání voleb v obci. V případě, že na území obce bylo zřízeno více volebních okrsků, musí být v oznámení uvedeno, které části obce náležejí do kterého volebního okrsku. Oznámení musí být zveřejněno na území každého volebního okrsku. Současně je nutné, aby v tomto dokumentu byly uvedeny adresy volebních místností. Další povinností starosty je, upozornit voliče na povinnost prokázat při hlasování totožnost a státní občanství České republiky nebo státní občanství státu, jehož příslušníci jsou oprávněni na území České republiky volit. Oznámení má konečně obsahovat také veškeré další potřebné údaje nutné k nerušenému průběhu voleb.

Dne 27. srpna 2018 byl na úřední desce města Štětí vyvěšen dokument Informace o době a místě konání voleb do zastupitelstev obcí. Tento dokument obsahoval rozřazení voličů do jednotlivých volebních okrsků podle jejich adresy trvalého bydliště. Kromě toho se zde uvádělo, že oprávněnému voliči bude umožněno hlasování poté, co prokáže svou totožnost a státní občanství České republiky občanským průkazem nebo cestovním pasem. Oprávněným voličem je také příslušník státu dle mezinárodní úmluvy, kterou je Česká republika vázána. Osoba oprávněná hlasovat musí alespoň ve druhý den voleb dosáhnout věku osmnácti let a prokázat se trvalým bydlištěm na území města Štětí nebo v místních částech.

Následovalo toto poučení: *„Hlasovací lístek s informací o způsobu hlasování bude každému voliči s trvalým pobytem ve Štětí nebo v místních částech doručen nejpozději 3 dny před konáním voleb do místa trvalého bydliště, nejlépe do jménem označené poštovní schránky. Ve dnech voleb obdrží volič hlasovací lístek ve volební místnosti. Každý oprávněný volič hlasuje osobně, zastoupení není přípustné. Volič může ze závažných, zejména zdravotních důvodů, předem požádat Městský úřad Štětí, a ve dnech konání voleb příslušnou okrskovou volební komisi o to, aby mohl hlasovat mimo volební místnost*

*do přenosné volební schránky. Starosta, s přihlédnutím k počtu občanů ve volebních okrscích, stanovil okrskové volební komise, jež zajišťují řádný průběh voleb. K zajištění požadavku důstojného průběhu hlasování během voleb je každý povinen uposlechnout pokynů předsedy okrskové volební komise.*⁵¹

Informační povinnost starosty dle ustanovení § 29 zákona o volbách do zastupitelstev obcí bylo splněno řádně a včas.

Do tří dnů před započítáním voleb mají voliči obdržet hlasovací lístky – jedná se o zákonnou povinnost starosty obce. V tomto případě byly voličům lístky distribuovány řádně a včas, již před 2. říjnem 2018.

Podle ustanovení § 12 odst. 1 písm. f) zákona o volbách do zastupitelstev obcí má pověřený obecní úřad sestavit přehled o telefonním spojení do každé volební místnosti ve svém správním obvodu a zveřejnit jej způsobem umožňujícím dálkový přístup, tedy zejména prostřednictvím internetu. Dne 3. října 2018 byly na webových stránkách města Štětí zveřejněny kontakty do volebních místností. Všechny volební místnosti byly v rámci jednoho dokumentu identifikovány svojí adresou a bylo připojeno telefonní číslo.⁵²

Dva dny před volbami musí být dle ustanovení § 28 odst. 4 zákona o volbách do zastupitelstev obcí uzavřen stálý seznam voličů a výpisy z něj pak jsou předány okrskovým volebním komisím. V den zahájení hlasování musí být také dle ustanovení § 25 odst. 5 citovaného právního předpisu dodány hlasovací lístky volebním komisím, což je opět zákonná povinnost starosty obce.

Volby do zastupitelstev obcí se konaly dne 5. října 2018 od 14:00 do 22:00 hodin a dne 6. října 2018 od 8:00 do 14:00 hodin. Průběh voleb na místě zajišťovaly a kontrolovaly okrskové volební komise. Kontrolu průběhu hlasování ve volebních místnostech zajišťuje dle ustanovení § 10 odst. 1 písm. d) zákona o volbách do zastupitelstev obcí krajský úřad, obdobně pak také kontrolu průběhu hlasování a sčítání hlasů zajišťuje pověřený obecní úřad. Pověřený obecní úřad provedl kontrolu 5. 10. 2018.

⁵¹ Štětí. Oficiální portál města Štětí a Štětenska. *Doba a místo konání voleb do zastupitelstev obcí a do Senátu Parlamentu ČR – 5. a 6. 10. 2018* [online]. Vydáno 27. 8. 2018 [citováno 5. 1. 2019]. Dostupné z: <<http://www.steti.cz/content/view/4561/378/>>

⁵² Štětí. Oficiální portál města Štětí a Štětenska. *Kontakty do volebních místností – volby do zastupitelstev obcí 2018* [online]. Vydáno 3. 10. 2018 [citováno 5. 1. 2019]. Dostupné z: <<http://www.steti.cz/content/view/4565/378/>>

Vyhlášení výsledků voleb do zastupitelstva obce je povinností registračního úřadu. Má k němu dojít bezprostředně po odsouhlasení a podepsání zápisu o výsledku voleb vyhlášením na úřední desce registračního úřadu (stejně jako na úředních deskách obcí, které pod tento registrační úřad spadají) tak, jak je zakotveno v ustanovení § 47 zákona o volbách do zastupitelstev obcí. Dne 6. října 2018 byly na úřední desce obce s pověřeným obecním úřadem Štětí zveřejněny odkazy na výsledky voleb do zastupitelstva města.

Úřední deska odkazuje na stránku volby.cz, kde lze nalézt podrobné informace o volbě.⁵³ Ve městě Štětí bylo zvoleno jednadvacet členů zastupitelstva v rámci jednoho volebního obvodu, a to ve dvanácti okrscích. V seznamu bylo celkem 6885 voličů, volební účast 37,01 %. Volební výsledky byly následující:

▪ Česká strana sociálně demokratická:	21,96 %	5 mandátů
▪ ANO 2011:	19,40 %	4 mandáty
▪ Sport, zdraví a prosperita:	17,42 %	4 mandáty
▪ Občanská demokratická strana:	14,94 %	3 mandáty
▪ ŠTĚTSKO SPOLU:	12,31 %	3 mandáty
▪ Sdružení za bezpečné město, dostavbu družiny 2. ZŠ, rozvoje bydlení aj.		
Nezávislí a KSČM:	10,09 %	2 mandáty
▪ Svobodní a nezávislí:	3,88 %	0 mandátů.

V obci Hoštka bylo voleno patnáct členů zastupitelstva v jednom volebním obvodu a jednom okrsku. Z celkem 1330 voličů v seznamu volilo 58,57 %. Volební výsledky byly následující⁵⁴:

▪ SPOLEČNÁ BUDOUCNOST:	38,36 %	6 mandátů
▪ Hnutí nezávislých za harmonický rozvoj obcí a měst	30,73 %	5 mandátů
▪ Komunistická strana Čech a Moravy	19,27 %	3 mandáty

⁵³ Volby.cz. *Volby do zastupitelstev obcí 05. 10. - 06. 10. 2018. Obec Štětí* [online]. [citováno 11. 1. 2019].

Dostupné z:

<<https://volby.cz/pls/kv2018/kv1111?xjazyk=CZ&xid=1&xdz=2&xnumnuts=4203&xobec=565709&xstat=0&xvyber=0&xf=1>>

⁵⁴ Volby.cz. *Volby do zastupitelstev obcí 05. 10. - 06. 10. 2018. Obec Hoštka* [online]. [citováno 11. 1. 2019].

Dostupné z:

<<https://volby.cz/pls/kv2018/kv1111?xjazyk=CZ&xid=1&xdz=2&xnumnuts=4203&xobec=564877&xstat=0&xvyber=0>>

- Pro sport a zdraví 11,64 % 1 mandát.

Do zastupitelstva obce Račice bylo voleno sedm členů zastupitelstva v jednom volebním obvodu a jednom okrsku. Celkem bylo 273 voličů v seznamu, volební účast 52,38 %. V této obci kandidoval jediný subjekt – Sdružení nezávislých kandidátů PRO Račice, a tedy je zřejmé, že obdržel 100 % hlasů a všechny mandáty.⁵⁵

Konečně do zastupitelstva obce Snědovice bylo voleno devět zastupitelů v jednom volebním obvodu a dvou volebních okrscích. Celkový počet voličů v seznamu byl 642 a volební účast 54,21 %. Volební výsledky byly následující⁵⁶:

- OBČANÉ SNĚDOVICKA 36,25 % 3 mandáty
- STAROSTOVÉ A NEZÁVISLÍ 39,09 % 4 mandáty
- Sdružení nezávislých občanů za rozvoj a zlepšování životního prostředí a kultury v obcích Snědovicka 24,66 % 2 mandáty.

4.2 Správní úkony při zajišťování voleb do Senátu v roce 2018 v obci Štětí

Současně s komunálními volbami probíhaly v termínech 5. a 6. října 2018 volby do Senátu Parlamentu České republiky, ovšem ne ve všech volebních obvodech. Došlo k obměně jedné třetiny senátorů a volební obvody, ve kterých měla volba nového senátora probíhat, byly jmenovitě vymezeny v rozhodnutí prezidenta republiky.

V rozhodnutí prezidenta republiky č. 85/2018 Sb., o vyhlášení voleb do Senátu Parlamentu České republiky, do zastupitelstev obcí a zastupitelstev městských obvodů a městských částí ve statutárních městech a do zastupitelstva hlavního města Prahy a zastupitelstev jeho městských částí, se stanovuje, že do Senátu Parlamentu České

⁵⁵ Volby.cz. *Volby do zastupitelstev obcí 05. 10. - 06. 10. 2018. Obec Račice* [online]. [citováno 11. 1. 2019]. Dostupné z: <<https://volby.cz/pls/kv2018/kv1111?xjazyk=CZ&xid=1&xdz=1&xnumnuts=4203&xobec=565482&xstat=0&xvyber=0>>

⁵⁶ Volby.cz. *Volby do zastupitelstev obcí 05. 10. - 06. 10. 2018. Obec Snědovice* [online]. [citováno 11. 1. 2019]. Dostupné z: <<https://volby.cz/pls/kv2018/kv1111?xjazyk=CZ&xid=1&xdz=1&xnumnuts=4203&xobec=565610&xstat=0&xvyber=0>>

republiky se mají konat volby ve volebních obvodech č. 2, 5, 8, 11, 14, 17, 20, 23, 26, 29, 32, 35, 38, 41, 44, 47, 50, 53, 56, 59, 62, 65, 68, 71, 74, 77, 80 právě ve dnech, kdy se konaly také komunální volby. Volební obvod č. 29 je přitom volebním obvodem se sídlem v Litoměřicích⁵⁷, kam spadá právě i obec s pověřeným obecním úřadem Štětí.⁵⁸

Dle ustanovení § 1 odst. 3 zákona o volbách do Parlamentu vyhlašuje volby do Parlamentu České republiky prezident republiky, a to nejpozději devadesát dnů před jejich konáním. Obdobně, jako tomu bylo, v případě komunálních voleb analyzovaných viz výše lze konstatovat, že povinnost prezidenta byla řádně a včas splněna.

Ihned po vyhlášení voleb začíná volební kampaň tak, jak je stanoveno v ustanovení § 16 zákona o volbách do Parlamentu. Volební kampaň je zde definována jako „*jakákoliv propagace kandidující politické strany, politického hnutí nebo koalice, jejich kandidáta anebo nezávislého kandidáta nebo volební agitace ve prospěch kandidující politické strany, politického hnutí nebo koalice, jejich kandidáta nebo nezávislého kandidáta, zejména veřejné oznámení určené na jejich podporu anebo sloužící v jejich prospěch, včetně jakékoliv doprovodné akce, za které se poskytne nebo obvykle poskytuje úplata. Za volební kampaň se považuje i sdělení v neprospěch jiné kandidující politické strany, politického hnutí, koalice, jejich kandidáta nebo nezávislého kandidáta.*“ Dle ustanovení § 16 odst. 3 citovaného právního předpisu začíná volební kampaň dnem vyhlášení voleb a končí dnem vyhlášení jejich celkových výsledků. Na průběh volební kampaně dohlíží Úřad pro dohled nad hospodařením politických stran a politických hnutí.

Ode dne vyhlášení voleb běží také lhůta pro podání žádosti o vydání voličského průkazu. V případě voleb do Senátu dle ustanovení § 6a zákona o volbách do Parlamentu platí, že se voličský průkaz může vydat pouze voličům, kteří jsou zapsáni ve stálém seznamu volebního obvodu, v němž jsou vyhlášeny volby. Volební průkaz pak voliče opravňuje k zápisu do výpisu ze zvláštního seznamu ve dnech voleb do Senátu, a to ve volebním okrsku, který spadá do volebního obvodu, kde jsou volby vyhlášeny a volič zde zároveň má trvalý pobyt.

⁵⁷ Senát Parlamentu České republiky. *Seznam volební obvodů, ve kterých se budou konat ve dnech 5. a 6. října 2018 volby do 1/3 Senátu Parlamentu České republiky* [online]. [citováno 9. 1. 2019]. Dostupné z: <www.mvcr.cz/soubor/seznam-volebnich-obvodu-volby-2018.aspx>

⁵⁸ Senát Parlamentu České republiky. *Popis volebního obvodu číslo 29* [online]. [citováno 9. 1. 2019]. Dostupné z: <https://www.senat.cz/senat/volby/hledani/o_obvodu.php?kod=29>

Znamená to tedy, že voličský průkaz v případě voleb do Senátu má územně omezenou platnost a volič s trvalým pobytem ve volebním obvodu Litoměřice s ním může platně volit opět pouze v rámci tohoto volebního obvodu. Má tedy možnost změnit pouze volební okrsek. Tato skutečnost je dána tím, že ne všude volby do Senátu probíhají, a tedy není možné volit do Senátu na místě, kde volba neprobíhá. Kromě toho každý volební obvod má jiné kandidáty, a tedy volič s trvalým pobytem na Litoměřicku je oprávněn volit taktéž pouze kandidáty, kteří jsou registrováni právě v „jeho“ volebním obvodu.

Dle ustanovení § 61 odst. 2 písm. e) zákona o volbách do Parlamentu ve spojení s ustanovením § 1 odst. 1 vyhlášky Ministerstva financí č. 396/2003 Sb., kterou se stanoví bližší podmínky způsobu složení a vrácení kauce a složení a vrácení příspěvku na volební náklady v souvislosti s konáním voleb do Parlamentu České republiky, ve znění pozdějších předpisů, zřizuje pověřený obecní úřad v sídle volebního obvodu v souvislosti s konáním voleb do Senátu zvláštní účet u České národní banky, přičemž zveřejní oznámení o zřízení tohoto účtu na úřední desce. Ke zřízení zvláštního účtu musí dojít nejpozději sedmdesát dva dny přede dnem konání voleb. V tomto případě tedy povinnost nedopadá na obec Štětí, ale na sídlo volebního obvodu, tedy město Litoměřice, které mělo svoji povinnost splnit do 25. července 2018.

Stejně tak pověřený obecní úřad v sídle volebního obvodu, tedy v Litoměřicích, přijímal do šestašedesáti dnů přede dnem voleb přihlášky k registraci jednotlivých kandidátů. Tato lhůta konkrétně uplynula 31. července 2018 v 16:00 hodin tak, jak je stanoveno v ustanovení § 60 odst. 4 zákona o volbách do Parlamentu. Na přezkoumání přihlášek k registraci má pověřený obecní úřad v sídle volebního obvodu dle ustanovení § 62 odst. 1 zákona o volbách do Parlamentu šest dnů. Pokud je některá přihláška neúplná, vydá výzvu k odstranění závad. Do devětačtyřiceti dnů přede dnem konání voleb pak tento úřad dle ustanovení § 62 odst. 2 a 3 citovaného právního předpisu rozhodne o registraci bezvadné přihlášky či o odmítnutí přihlášky, která nenaplnuje zákonné požadavky. V případě senátních voleb konaných na podzim roku 2018 tato lhůta uplynula dne 17. srpna 2018.

Obdobně jako tomu bylo v případě komunálních voleb, kdy proběhlo losování čísel, jimiž budou označeny hlasovací lístky kandidátů, ve Štětí, proběhlo losování v případě voleb do Senátu opět v rámci pověřeného obecního úřadu v sídle volebního obvodu, tedy v Litoměřicích. Dle ustanovení § 62 odst. 6 zákona o volbách do Parlamentu musí

losování proběhnout nejpozději pětáctyřicet dnů přede dnem konání voleb, tedy v daném případě nejpozději do 21. srpna 2018.

Do patnácti dnů přede dnem konání voleb musí starosta zveřejnit oznámení o době a místě konání voleb v obci, a to dle ustanovení § 15 odst. 1 zákona o volbách do Parlamentu. Starosta obce Štětí tak učinil dne 27. srpna 2018, kdy byl na úřední desce vyvěšen dokument *Doba a místo konání voleb do zastupitelstev obcí a do Senátu Parlamentu ČR – 5. a 6. 10. 2018*.⁵⁹

Výše bylo pojednáno o voličských průkazech v souvislostech s volbou do horní komory Parlamentu. Dle ustanovení § 6a odst. 2 zákona o volbách do Parlamentu může obecní úřad předat voličský průkaz voliči nebo jeho právoplatnému zástupci nejdříve patnáct dnů před konáním voleb. Ode dne 20. září 2018 tedy počala běžet tato lhůta. Volič přitom musí žádost o vydání voličského průkazu podat k příslušnému úřadu nejpozději sedm dnů před volbami.

Nejpozději čtyři dny před volbami má pověřený obecní úřad povinnost sestavit přehled o telefonním spojení do každé volební místnosti ve správním obvodu a zaslat jej pověřenému obecnímu úřadu v sídle volebního obvodu. Kromě toho je třeba tento seznam také zveřejnit prostředky umožňujícími dálkový přístup, tedy na internetu. Tato povinnost je zákonem stanovena prostřednictvím ustanovení § 14a odst. 1 písm. c) zákona o volbách do Parlamentu. Pověřený obecní úřad Štětí zveřejnil dne 3. října 2018 na úřední desce dokument *Kontakty do volebních místností – volby do zastupitelstev obcí 2018*.⁶⁰ Ačkoli dle svého názvu se tento dokument vztahuje k volbám komunálním, lze dovodit, že kontakty a telefonní spojení zde uvedená platí také pro volby do Senátu, když tyto probíhaly ve stejný čas na stejném místě. Žádný obdobný dokument pro volby do Senátu zveřejněn nebyl.

Dle ustanovení § 67 odst. 4 zákona o volbách do Parlamentu má starosta povinnost zabezpečit dodání hlasovacích lístků voličům, a to nejpozději tři dny přede dnem konání voleb. V daném případě tedy bylo nejzazším datem, kdy všichni voliči museli mít

⁵⁹ Štětí. Oficiální portál města Štětí a Štětíska. *Doba a místo konání voleb do zastupitelstev obcí a do Senátu Parlamentu ČR – 5. a 6. 10. 2018* [online]. Vydáno 27. 8. 2018 [citováno 5. 1. 2019]. Dostupné z: <<http://www.steti.cz/content/view/4561/378/>>

⁶⁰ Štětí. Oficiální portál města Štětí a Štětíska. *Kontakty do volebních místností – volby do zastupitelstev obcí 2018* [online]. Vydáno 3. 10. 2018 [citováno 5. 1. 2019]. Dostupné z: <<http://www.steti.cz/content/view/4565/378/>>

hlasovací lístky, datum 2. října 2018. V praxi doručování hlasovacích lístků k volbám do Senátu probíhá společně s doručováním hlasovacích lístků ke komunálním volbám, ani v tomto případě tomu nebylo jinak.

Dva dny přede dnem konání voleb musí obecní úřad uzavřít stálý a zvláštní seznam voličů a předat je okrskovým volebním komisím. První den voleb v čase před zahájením hlasování je starosta povinen zabezpečit dodání hlasovacích lístků okrskovým volebním komisím tak, jak požaduje zákon o volbách do Parlamentu ve svém ustanovení § 67 odst. 4. Dle ustanovení § 18 a následujících citovaného právního předpisu pak samotný průběh hlasování zajišťuje okrsková volební komise. Průběh hlasování a sčítání hlasovacích lístků ve volebních místnostech může kontrolovat krajský úřad a pověřený obecní úřad. Kontroly pověřeným obecním úřadem byly provedeny ve dnech 5. a 12. října 2018, zástupci krajského úřadu provedli kontrolu 12. října 2018.

Pokud se týká procesu sčítání hlasovacích lístků, je nutná vysoká obezřetnost. K zamezení možného výskytu manipulace s hlasovacími lístky vydal Český statistický úřad pokyn, aby členové okrskové volební komise sčítání hlasů i jakoukoli jinou činnost s hlasovacími lístky, prováděli vždy minimálně ve dvojici tak, aby byla zajištěna oboustranná kontrola. Při sčítání hlasů mají navíc členové okrskové volební komise používat výhradně propisky červené barvy. Modré a černé propisky mají ve volebních místnostech sloužit výhradně voličům za plentou, červenými pak mají disponovat členové okrskové volební komise. Před samotným sčítáním hlasů mají být navíc propisky jiné než červené barvy odloženy mimo dosah členů komise a uschovány. Neznamena to však, že preferenční hlasy, které volič označí jinou než modrou či černou barvou, jsou neplatné.⁶¹

Nerozhodne-li se o vítězi voleb v rámci prvního kola senátní volby, koná se dle ustanovení § 76 odst. 1 zákona o volbách do Parlamentu šestý den po ukončení hlasování druhé kolo voleb. Obdobně jako v případě komunálních voleb musí pověřený obecní úřad zajistit zveřejnění výsledků voleb co nejdříve po jejich sečtení. Obecní úřad města Štětí odkázal opět na webovou stránku volby.cz, kde se veřejnost může dozvědět podrobnosti o proběhlé volbě a jejích výsledcích.

⁶¹ Krajský úřad Ústeckého kraje. *Opatření k lepšímu organizačně technickému zajištění voleb*

V prvním kole senátních voleb v obci Štětí hlasovalo ve dvanácti okrscích 34,67 % oprávněných voličů. Celkem 95,74 % hlasů bylo platných. Žádný z devíti kandidujících v prvním kole nezískal nadpoloviční většinu hlasů, bylo rozhodnuto o konání druhého kola senátních voleb. Do toho postoupili dva kandidáti s nejvyšším počtem hlasů – Mgr. Ladislav Chlupáč (v prvním kole získal 21,02 % hlasů) a MUDr. Ondřej Štěrba (v prvním kole získal 20,66 % hlasů).⁶²

V pátek 12. října 2018 byl na úřední desce města Štětí zveřejněn dokument Doba a místo konání 2. kola voleb do Senátu Parlamentu ČR – 12. a 13. 10. 2018. Jedná se o dokument vymezující informace o době a místě konání voleb a tyto jsou totožné s informacemi, které úřad voličům poskytl pro první kolo senátních voleb a pro volby komunální. Druhé kolo senátních voleb se vyznačovalo velmi nízkou volební účastí – ve Štětí se zúčastnilo pouhých 12,12 % oprávněných voličů s 99,76 % platných hlasů. Novým senátorem se stal Mgr. Ladislav Chlupáč, který získal 52,40 % hlasů a porazil tak svého soupeře.

4.2.1 Vyúčtování voleb

Pokud jde o vyúčtování voleb do zastupitelstev a do třetiny Senátu konaných v říjnu roku 2018, zaslal v druhé polovině září 2018 Krajský úřad Ústeckého kraje městu Štětí neinvestiční dotaci ve výši 555 000 Kč. Jedná se o účelové prostředky ze státního rozpočtu, které jsou určeny k následnému vyúčtování. Obci byla stanovena povinnost, do 16. listopadu 2018 předložit krajskému úřadu předběžné vyúčtování voleb, konečné vyúčtování pak bylo potřeba předložit do 18. ledna 2019.

Způsob a možnosti použití těchto prostředků ze státního rozpočtu jsou podrobněji definovány prostřednictvím podzákoného právního předpisu, konkrétně se k těmto volbám vázala směrnice Ministerstva financí ze dne 19. prosince 2013, č. j. MF-62 970/2013/12-1204, o postupu obcí a krajů při financování voleb, ve znění pozdějších předpisů. Podle čl. I odst. 2 této směrnice lze z prostředků státního rozpočtu hradit pouze výdaje v rozsahu nezbytně nutném pro organizačně technické zabezpečení voleb. Těmito výdaji jsou např. výdaje na kancelářské potřeby, poštovní poplatky,

⁶² Volby.cz. *Volby do Senátu Parlamentu ČR konané dne 5. 10. – 6. 10. 2018. Obec: Štětí* [online]. [citováno 5. 1. 2019]. Dostupné z: <https://volby.cz/pls/senat/se2111?xjazyk=CZ&xdatum=20181005&xobvod=29&xobec=565709>>

související doprava zabezpečovaná vlastními vozidly obcí a krajů, cestovní náhrady členů okrskových volebních komisí, pronájem prostor potřebných pro činnost okrskových volebních komisí, výdaje na vybavení volebních místností podle příslušných právních předpisů, platy zaměstnanců, zajištění distribuce hlasovacích lístků voličům, občerstvení nebo zajištění telefonického spojení do volební místnosti.⁶³

V souvislosti s výše zmiňovanou dotací byly obci Štětí uznány náklady ve výši 547 414,56 Kč. Znamená to tedy, že náklady nedosáhly výše dotace a obec tak byla povinna zbývající finanční prostředky vrátit. Konkrétně mělo být do 8. února 2019 vráceno zpět 7585,44 Kč.⁶⁴

4.3 Správní úkony při zajišťování prezidentských voleb v roce 2018 v obci Štětí

V roce 2018 kromě komunálních a senátních voleb probíhaly také volby prezidentské. Dle ustanovení § 3 odst. 1 zákona o volbě prezidenta vyhláší tuto volbu předseda Senátu, a to prostřednictvím rozhodnutí uveřejněného ve Sbírce zákonů. Předseda Senátu Milan Štěch vydal dne 23. srpna 2017 Rozhodnutí předsedy Senátu Parlamentu České republiky o vyhlášení volby prezidenta republiky, uveřejněné ve Sbírce zákonů pod č. 275/2017 Sb. V tomto rozhodnutí byla vyhlášena volba prezidenta a její konání bylo stanoveno na dny 12. a 13. ledna 2018. Základní úkol předsedy Senátu tak byl tímto řádně a včas splněn. Rozhodnutí bylo ve Sbírce zákonů publikováno dne 28. srpna 2017 a tento den je dle ustanovení § 3 odst. 1 zákona o volbě prezidenta považován za den vyhlášení volby.

Volební kampaň v případě prezidentské volby počíná běžet dle ustanovení § 35 odst. 3 zákona o volbě prezidenta dnem vyhlášení volby a končí dnem vyhlášení jejích celkových výsledků. I v tomto případě dohlíží nad průběhem volební kampaně a jejím financováním Úřad pro dohled nad hospodařením politických stran a politických hnutí. Dle ustanovení § 8 odst. 2 písm. g) citovaného právního předpisu má Ministerstvo

⁶³ Oznámení Krajského úřadu Ústeckého kraje o převodu finančních prostředků – neinvestiční dotace ve výši 555 000 Kč ze dne 20. 9. 2018, č. j. 2014/SCKZU/2018.

⁶⁴ Oznámení Krajského úřadu Ústeckého kraje o vyúčtování dotace na volby do zastupitelstev obcí a zastupitelstev městských obvodů a městských částí ve statutárních městech a do Senátu Parlamentu České republiky ze dne 1. 2. 2019, č. j. 2387/SCKZU/2018-1087.

vnitř po vyhlášení prezidentské volby povinnost zveřejnit na svých internetových stránkách určených pro volby informace o podmínkách a způsobu hlasování.

Dnem vyhlášení volby počíná také běžet lhůta pro podání žádost o vydání voličského průkazu. Nejpozději lze žádost dle ustanovení § 33 zákona o volbě prezidenta podat sedm dní přede dnem volby prezidenta. Voličský průkaz přitom opravňuje svého držitele k zápisu do zvláštního seznamu voličů v jakémkoli volebním okrsku na území České republiky nebo i ve zvláštním volebním okrsku v zahraničí. Na rozdíl od volby senátora tak mají voliči v tomto případě rozšířenou možnost výběru, kde budou ve volbě hlasovat.

V případě prezidentských voleb mají kandidáti dle ustanovení § 24 odst. 1 citovaného právního předpisu povinnost si pro financování volební kampaně nejpozději do pěti dnů ode dne vyhlášení volby zřídit transparentní účet. V případě prezidentské volby konané v roce 2018 tato lhůta uplynula dne 2. září 2017.

Kandidátní listiny se dle ustanovení § 21 odst. 3 zákona o volbě prezidenta podávají Ministerstvu vnitra, a to ve lhůtě nejpozději do šedesáti šesti dnů před konáním volby – v daném případě tedy konkrétně do 7. listopadu 2017 do 16:00 hodin. Přezkoumání kandidátních listin provádí taktéž Ministerstvo vnitra ve spolupráci s Českým statistickým úřadem.

Starostové obcí mají povinnost, do šedesáti dnů před volbou stanovit minimální počet členů okrskové volební komise. Konkrétně má starosta dle ustanovení § 14 odst. 1 písm. c) citovaného právního předpisu tento počet stanovit s ohledem na počet voličů ve volebním okrsku. Počet členů musí být minimálně pět a výjimkou jsou volební okrsky, kde je méně než 300 voličů – tam může mít okrsková volební komise pouze čtyři členy. Obec Štětí na své úřední desce tento seznam nezveřejnila.

Dle ustanovení § 26 zákona č. 500/2004 Sb., správního řádu, ve znění pozdějších předpisů, musí každý správní orgán zveřejňovat obsah úřední desky taktéž způsobem umožňujícím dálkový přístup. Obec Štětí k naplnění této povinnosti využívá úřední desku na svých webových stránkách, kde však minimální počet členů okrskové volební komise nezveřejnila. Je tedy zřejmé, že došlo buď k porušení povinnosti zobrazit obsah úřední desky také elektronicky, nebo ke zveřejnění tohoto dokumentu nedošlo vůbec.

Podle ustanovení § 14 odst. 1 písm. d) zákona o volbě prezidenta měla být na úřední desce do pětáctyřiceti dnů přede dnem volby prezidenta zveřejněna informace o počtu a sídle volebních okrsků. Dne 7. listopadu 2017 byl na úřední desce města Štětí zveřejněn dokument Informace o počtu a sídle volebních okrsků města Štětí a integrovaných obcí.

Zde byly prostřednictvím očíslování a adresy jednotlivé volební okrsky vymezeny, opět v celkovém počtu dvanácti.

Losování čísel, jimiž mají být označeny jednotlivé hlasovací lístky, v případě prezidentské volby provádí Státní volební komise, a to ve lhůtě čtyřicet tři až dvacet osm dnů přede dnem volby, tedy mezi 30. listopadem 2017 a 15. prosincem 2017.

Starosta by měl také jmenovat zapisovatele okrskové volební komise, a to dle ustanovení § 14 ve spojení s § 19 zákona o volbě prezidenta nejpozději dvacet dnů před prvním zasedáním této komise. Jmenování zapisovatelů však není ze zákona nutné zveřejňovat na úřední desce. Do jednadvaceti dnů přede dnem volby má starosta povinnost svolat první zasedání okrskové volební komise. Oznámení o svolání má být dle ustanovení § 14 odst. 1 písm. f) a odst. 2 zákona o volbě prezidenta opět vyvěšeno na úřední desce. Dne 11. prosince 2017 bylo na úřední desce města Štětí vyvěšeno oznámení o svolání prvního zasedání okrskové volební komise. To se mělo uskutečnit dne 19. prosince 2017 od 14:00 hodin ve velkém sále kulturního střediska. Program tohoto prvního zasedání byl obdobný tomu, který byl popsán výše v kapitole analyzující komunální volby v roce 2018.⁶⁵

Patnáct dnů přede dnem konání prezidentské volby má starosta povinnost na úřední desce obecního úřadu zveřejnit informace o době a místě konání volby. Starosta obce Štětí dne 15. prosince 2018 zveřejnil na úřední desce dokument *Informace o době a místě konání volby prezidenta ČR, konané ve dnech 12. a 13. ledna 2018*.⁶⁶ Informace byly zveřejněny v řádném termínu.

Nejpozději do čtyř dnů přede dnem volby prezidenta má pověřený obecní úřad dle ustanovení § 12 odst. 1 písm. d) zákona o volbě prezidenta sestavit přehled o telefonním spojení do každé volební místnosti a zaslat jej krajskému úřadu. Tento přehled kromě toho musí být zveřejněn na internetových stránkách. Dne 8. ledna 2018 byl

⁶⁵ Štětí. Oficiální portál města Štětí a Štětska. *Úřední deska města Štětí* [online]. Vydáno 11. 12. 2017 [citováno 5. 1. 2019]. Dostupné z:

<<http://86.63.219.6:5653/Gordic/Ginis/App/UDE01/FramesetKategorie.aspx>>

⁶⁶ Štětí. Oficiální portál města Štětí a Štětska. *Informace o době a místě konání volby prezidenta ČR, konané ve dnech 12. a 13. ledna 2018* [online]. Vydáno 15. 12. 2018 [citováno 5. 1. 2019]. Dostupné z: <<https://www.steti.cz/content/view/4249/378/>>

na úřední desku města Štětí vyvěšen dokument Kontakty do volebních místností – volba prezidenta republiky 2018. Tímto byla dílčí úloha úřadu splněna.⁶⁷

I v tomto případě má dle ustanovení § 28 odst. 5 zákona o volbě prezidenta starosta obce zabezpečit, aby všichni voliči obdrželi včas hlasovací lístky. Konkrétně dle zákona je potřeba tuto povinnost splnit do tří dnů přede dnem volby, tedy do 9. ledna 2018. V první den volby v době před započítáním hlasování je potřeba dodat hlasovací lístky okrskovým volebním komisím, což má opět na starost starosta obce. Průběh hlasování zajišťují okrskové volební komise, jejich činnost pak může být kontrolována Ministerstvem vnitra, krajským úřadem nebo pověřeným obecním úřadem, a to dle ustanovení § 45 zákona o volbě prezidenta ve dnech probíhající volby. Vyhlášení výsledků volby má na starost dle ustanovení § 55 citovaného právního předpisu Státní volební komise.

Prvního kola volby se zúčastnilo celkem devět kandidátů. Ze souhrnných výsledků všech platně hlasujících voličů získal Ing. Miloš Zeman 38,56 % hlasů a prof. Jiří Drahoš 26,60 % hlasů. Volební účast byla 61,92 % z celkových 8 366 433 voličů.⁶⁸ V samotné obci Štětí byla volební účast v prvním kole prezidentské volby 52,33 %. Největší počet hlasů získal Ing. Miloš Zeman – 45,33 %, na druhém místě se umístil prof. Jiří Drahoš s 20,09 % platných hlasů.⁶⁹

Z právě uvedeného vyplývá, že z prvního kola voleb nevzešel nový prezident České republiky, když žádný z kandidátů nezískal celkový počet hlasů vyšší než 50 %. Do druhého kola postoupili dva výše uvedení kandidáti. Druhé kolo volby se dle ustanovení § 56 odst. 1 zákona o volbě prezidenta koná za čtrnáct dnů po začátku prvního kola volby, tedy v daném případě v termínech 26. a 27. ledna 2018. Na úřední desce města Štětí byly opět zveřejněny informace o době a místě konání druhého kola volby,

⁶⁷ Štětí. Oficiální portál města Štětí a Štětiska. *Úřední deska města Štětí. Kontakty do volebních místností – volba prezidenta republiky 2018* [online]. Vydáno 11. 12. 2017 [citováno 5. 1. 2019]. Dostupné z: <<http://86.63.219.6:5653/Gordic/Ginis/App/UDE01/FrameSetKategorie.aspx>>

⁶⁸ Volbyhned.cz. *Volba prezidenta republiky konaná ve dnech 12. 01. – 13. 01. 2018* [online]. [citováno 11. 1. 2019]. Dostupné z: <<https://www.volbyhned.cz/prez2018/index.html>>

⁶⁹ Volby.cz. *Volba prezidenta republiky konaná ve dnech 12. 01. – 13. 01. 2018. Obec: Štětí* [online]. [citováno 11. 1. 2019]. Dostupné z: <<https://www.volby.cz/pls/prez2018/pe311?xjazyk=CZ&xnumnuts=4203&xobec=565709>>

jak požaduje citovaný zákon v ustanovení § 34.⁷⁰ Zajištění průběhu voleb pak probíhalo obdobně prvnímu kolu.

Druhé kolo prezidentských voleb přineslo o něco vyšší volební účast, celkem hlasovalo 66,60 % oprávněných voličů. Jako vítěz z prezidentské volby vzešel Ing. Miloš Zeman, který získal celkem 51,36 % hlasů.⁷¹ V obci Štětí zvítězil také Ing. Miloš Zeman, zde získal dokonce 62,55 % hlasů.⁷²

4.3.1 Vyúčtování voleb

Pokud jde o vyúčtování voleb, obdrželo město Štětí před prezidentskými volbami konanými v roce 2018 hned dvě neinvestiční dotace od Krajského úřadu Ústeckého kraje. První z nich činila 30 000 Kč a jednalo se o dotaci na úhradu výdajů souvisejících s přípravnou fází volby prezidenta republiky. Dotace byla poukázána již v srpnu roku 2017 a konečné vyúčtování této zálohy mělo být krajskému úřadu předloženo do 10. ledna 2018, tedy dva dny před samotným započítáním prezidentské volby.⁷³

Dne 25. ledna 2018 byly Krajským úřadem Ústeckého kraje potvrzeny náklady obce Štětí na přípravnou fázi prezidentských voleb ve výši 18 433 Kč. Zbylé poskytnuté finanční prostředky ve výši 11 567 Kč měly být vráceny.⁷⁴

Na úhradu samotných nákladů výdajů souvisejících s volbou prezidenta republiky sloužila druhá neinvestiční dotace, která byla městu Štětí poskytnuta začátkem ledna roku 2018. Jednalo se o dotaci ve výši 353 500 Kč a tyto prostředky měly sloužit na pokrytí výdajů souvisejících s konáním prvního a případného druhého kola prezidentské volby.

⁷⁰ Štětí. Oficiální portál města Štětí a Štětska. *Informace o době a místě konání volby prezidenta ČR, konané ve dnech 26. a 27. ledna 2018* [online]. Vydáno 25. ledna 2018 [citováno 11. 1. 2019]. Dostupné z: <<https://www.steti.cz/content/view/4286/378/>>

⁷¹ Volbyhned.cz. *Volba prezidenta republiky konaná ve dnech 12. 01. – 13. 01. 2018* [online]. [citováno 11. 1. 2019]. Dostupné z: <<https://www.volbyhned.cz/prez2018/index.html>>

⁷² Volby.cz. *Volba prezidenta republiky konaná ve dnech 12. 01. – 13. 01. 2018. Obec: Štětí* [online]. [citováno 11. 1. 2019]. Dostupné z: <<https://www.volby.cz/pls/prez2018/pe311?xjazyk=CZ&xnumnuts=4203&xobec=565709>>

⁷³ Oznámení Krajského úřadu Ústeckého kraje o převodu finančních prostředků – neinvestiční dotace ve výši 30 000 Kč ze dne 28. 8. 2017, č. j. 1847/SCKZU/2017.

⁷⁴ Oznámení Krajského úřadu Ústeckého kraje o vyúčtování dotace přípravné fáze volby prezidenta republiky ze dne 25. 1. 2018, č. j. 2711/SCKZU/2017.

Předběžné vyúčtování mělo být krajskému úřadu předloženo do 25. února 2018, konečné vyúčtování pak do 31. května 2018.⁷⁵

Dne 23. srpna 2018 zaslal Krajský úřad Ústeckého kraje obci Štětí vyúčtování dotace na volbu prezidenta republiky, kde byly uznány náklady obce ve výši 391 752,67 Kč. Vznikl tak nedoplatek 38 252,67 Kč, které měly být obci dodatečně doplacený v rámci finančního vypořádání za rok 2018. O doplatek dotace bylo nutné požádat do konce ledna roku 2019.⁷⁶

Taktéž způsob a možnosti použití prostředků ze státního rozpočtu určených pro přípravnou fázi a následně realizaci prezidentských voleb jsou vymezeny v rámci již výše zmiňované směrnice Ministerstva financí ze dne 19. prosince 2013, č. j. MF-62 970/2013/12-1204, o postupu obcí a krajů při financování voleb, ve znění pozdějších předpisů.

4.4 Správní úkony při zajišťování voleb do Poslanecké sněmovny v roce 2017 v obci Štětí

Na podzim roku 2017 se v celé republice konaly volby do Poslanecké sněmovny Parlamentu České republiky. Tyto vyhláší prezident, a to nejpozději devadesát dnů před dnem počátku hlasování. Prezident republiky Ing. Miloš Zeman vydal rozhodnutí, které bylo ve Sbírce zákonů publikováno jako rozhodnutí prezidenta republiky ze dne 19. dubna 2017 č. 135/2017 Sb., o vyhlášení voleb do Poslanecké sněmovny Parlamentu České republiky. V tomto rozhodnutí byly volby stanoveny na dny 20. a 21. října 2017. Předmětná částka Sbírky zákonů byla rozeslána dne 2. května 2017 a tento den je také v souvislosti s ustanovením § 1 odst. 3 zákona o volbách do Parlamentu považován za den vyhlášení voleb. Od tohoto dne také probíhala volební kampaň.

Podobně jako v případě volby do Senátu i u volby do Poslanecké sněmovny je možné vydání voličského průkazu, který volič využije k platnému hlasování v jiném než

⁷⁵ Oznámení Krajského úřadu Ústeckého kraje o převodu finančních prostředků – neinvestiční dotace ve výši 353 500 Kč ze dne 9. 1. 2018, č. j. 55/SCKZU/2018.

⁷⁶ Oznámení Krajského úřadu Ústeckého kraje o vyúčtování dotace na volbu prezidenta republiky ze dne 23. 8. 2018, č. j. 388/SCKZU/2018.

svém stálém volebním okrsku. Voličský průkaz vydává obecní úřad a na jeho základně mohou voliči dle ustanovení § 6a odst. 3 zákona o volbách do Poslanecké sněmovny volit v jakémkoli volebním okrsku nebo zvláštním volebním okrsku. Na rozdíl od Senátu probíhají volby do celé Poslanecké sněmovny naráz a voliči ve všech volebních obvodech a okrscích mohou volit totožné subjekty. Obdobně jako v případě volby prezidenta tedy voliči s voličským průkazem mají mnoho možností, kde ve volbách hlasovat.

Každý kandidující subjekt má dle ustanovení § 16a odst. 1 zákona o volbách do Parlamentu povinnost ke zřízení volebního účtu a zveřejnění přístupu k němu na svých internetových stránkách. Kandidátní listiny se dle ustanovení § 31 odst. 2 a 3 zákona o volbách do Parlamentu podávají ke krajskému úřadu ve lhůtě do šedesáti šesti dnů předem voleb. Každá politická strana přitom může podat pro volby do Poslanecké sněmovny v každém volebním kraji jednu kandidátní listinu. Pokud subjekt podá samostatně kandidátní listinu, nemůže pak již být součástí koalice, každá politická strana a politické hnutí může být součástí pouze jedné koalice.

Starostové obcí mají povinnost do šedesáti dnů předem dnem volby stanovit minimální počet členů okrskové volební komise podle ustanovení § 14c písm. c) zákona o volbách do Parlamentu. V případě posledních voleb do Poslanecké sněmovny tato lhůta uplynula dne 21. srpna 2017. Dne 4. srpna 2017 byl na úřední desce města Štětí vyvěšen dokument s názvem Stanovení minimálního počtu členů okrskových volebních komisí. Zde bylo stanoveno, že volební okrsky č. 1 až 6 mají mít minimálně šest členů okrskové volební komise a volební okrsky č. 7 až 12 pak minimálně čtyři členy.⁷⁷

Nejpozději čtyřicet pět dnů před dnem voleb musí starosta obce dle ustanovení § 14c písm. f) zákona o volbách do Poslanecké sněmovny poskytnout informace o počtu a sídle volebních okrsků, a to vyvěšením na úřední desce. Tato lhůta v případě voleb do Poslanecké sněmovny v roce 2017 uplynula dne 5. září 2017. Dne 28. srpna 2017 byly tyto informace na úřední desce města Štětí vyvěšeny prostřednictvím dokumentu vymezujícího celkem dvanáct volebních okrsků ve volebním obvodu města Štětí.⁷⁸

⁷⁷ Štětí. Oficiální portál města Štětí a Štětíska. *Úřední deska města Štětí. Stanovení minimálního počtu členů okrskových volebních komisí* [online]. Vydáno 4. 8. 2017 [citováno 8. 1. 2019]. Dostupné z: <<http://86.63.219.6:5653/Gordic/Ginis/App/UDE01/FramesetKategorie.aspx>>

⁷⁸ Štětí. Oficiální portál města Štětí a Štětíska. *Úřední deska města Štětí. Informace o počtu a sídle volebních okrsků města Štětí a integrovaných obcí* [online]. Vydáno 28. 8. 2017 [citováno 8. 1. 2019]. Dostupné z: <<http://86.63.219.6:5653/Gordic/Ginis/App/UDE01/FramesetKategorie.aspx>>

Losování čísel, jimiž jsou následně označeny hlasovací lístky, má za úkol i v tomto případě Státní volební komise. Zákon o volbách do Poslanecké sněmovny jí ho ukládá prostřednictvím ustanovení § 33 odst. 6.

Dalším úkolem starostů obcí je i v případě tohoto typu voleb jmenování zapisovatele okrskové volební komise. Dle ustanovení § 14e odst. 7 zákona o volbách do Parlamentu musí být zapisovatelé starostou jmenováni do dvaceti dnů před prvním zasedáním okrskové volební komise. První zasedání okrskových volebních komisí má dle ustanovení § 14c odst. 2 zákona o volbách do Parlamentu starosta svolat prostřednictvím oznámení, které má být vyvěšeno na úřední desce. Dne 13. září 2017 došlo k vyvěšení tohoto dokumentu na úřední desce města Štětí, první zasedání okrskové volební komise se dle něj mělo uskutečnit dne 26. září 2017 od 9:00 hodin.⁷⁹

Do patnácti dnů před konáním voleb má starosta obce povinnost zveřejnit oznámení o době a místě konání voleb v obci tak, jak mu ukládá zákon o volbách do Parlamentu prostřednictvím ustanovení § 15 odst. 1. Tato lhůta tedy uplynula dne 15. října 2017. Starosta obce Štětí pan Mgr. Tomáš Ryšánek tuto povinnost splnil, když oznámení vyvěsil na úřední desce dne 4. září 2017.⁸⁰

Čtyři dny před volbami musí pověřený obecní úřad sestavit přehled o telefonním spojení do všech volebních místností ve svém správním obvodu, zaslat jej příslušnému krajskému úřadu a zároveň jej zveřejnit na internetu tak, jak zákonodárce požaduje v ustanovení § 14a odst. 1 písm. c) zákona o volbách do Parlamentu. Tato povinnost nebyla splněna, když kontakty do volebních místností nebyly vůbec zveřejněny na elektronické úřední desce města.⁸¹

I v tomto případě musí starosta každé obce zajistit, aby nejpozději tři dny před volbami měli všichni oprávnění voliči hlasovací lístky. V první den voleb pak starosta zajišťuje dodání hlasovacích lístků okrskovým volebním komisím. Průběh hlasování

⁷⁹ Štětí. Oficiální portál města Štětí a Štětška. *Úřední deska města Štětí. Svolání prvního zasedání okrskové volební komise* [online]. Vydáno 13. 9. 2017 [citováno 8. 1. 2019]. Dostupné z:

<<http://86.63.219.6:5653/Gordic/Ginis/App/UDE01/FramesetKategorie.aspx>>

⁸⁰ Štětí. Oficiální portál města Štětí a Štětška. *Úřední deska města Štětí. Oznámení o době a místě konání voleb do Poslanecké sněmovny Parlamentu České republiky, konaných ve dnech 20. – 21. října 2017* [online]. Vydáno 4. 9. 2017 [citováno 8. 1. 2019]. Dostupné z:

<<http://86.63.219.6:5653/Gordic/Ginis/App/UDE01/FramesetKategorie.aspx>>

⁸¹ Štětí. Oficiální portál města Štětí a Štětška. *Úřední deska města Štětí. Oznámení o době a místě konání voleb do Poslanecké sněmovny Parlamentu České republiky, konaných ve dnech 20. – 21. října 2017* [online]. Dostupné z: <<http://86.63.219.6:5653/Gordic/Ginis/App/UDE01/FramesetKategorie.aspx>>

zajišťují okrskové volební komise a zvláštní okrskové volební komise. Kontrola průběhu hlasování a sčítání hlasů ve volebních místnostech náleží krajským úřadům a pověřeným obecním úřadům dle ustanovení § 21a odst. 1 zákona o volbách do Parlamentu.

Výsledky voleb v obci Štětí byly následující: volební účast 52 % a z toho 99,12 % platných hlasů. Celkem zde kandidovalo dvacet sedm subjektů, nejúspěšnějšími byly ANO 2011, které získalo 32,83 % hlasů, dále pak Svoboda a přímá demokracie s 15 % hlasů. Více než 10 % hlasů získala ještě Komunistická strana Čech a Moravy, konkrétně to bylo 11,29 % hlasů.⁸²

Pro porovnání lze ve stručnosti uvést celorepublikové výsledky těchto voleb. Celková volební účast byla vyšší než v obci Štětí – 60,84 %, z toho 99,40 % platných hlasů. Na prvním místě se umístilo hnutí ANO 2011 s 29,64 % hlasů, více než 10 % hlasů dále získala Občanská demokratická strana – 11,32 %, Česká pirátská strana – 10,79 % a Svoboda a přímá demokracie – 10,64 %.⁸³

4.4.1 Vyúčtování voleb

Na začátku října roku 2017 poukázal Krajský úřad Ústeckého kraje městu Štětí neinvestiční dotaci ve výši 312 000 Kč na úhradu výdajů souvisejících s volbami do Poslanecké sněmovny konanými v říjnu 2017. I v tomto případě platilo, že z těchto prostředků uvolněných ze státního rozpočtu mohou být financovány pouze ty položky, které zakotvuje Ministerstvo financí ve své vyhlášce ze dne 19. prosince 2013, č. j. MF-62 970/2013/12-1204, o postupu obcí a krajů při financování voleb, ve znění pozdějších předpisů. Předběžné vyúčtování voleb mělo být krajskému úřadu předloženo do 20. listopadu 2017.⁸⁴

⁸² Volby.cz. *Volby do Poslanecké sněmovny Parlamentu České republiky konané ve dnech 20. 10. – 21. 10. 2017. Obec: Štětí* [online]. [citováno 12. 1. 2019]. Dostupné z:

<<https://volby.cz/pls/ps2017/ps311?xjazyk=CZ&xkraj=6&xobec=565709&xvyber=4203>>

⁸³ Volby.cz. *Volby do Poslanecké sněmovny Parlamentu České republiky konané ve dnech 20. 10. – 21. 10. 2017* [online]. [citováno 12. 1. 2019]. Dostupné z: <<https://volby.cz/pls/ps2017/ps2?xjazyk=CZ>>

⁸⁴ Oznámení Krajského úřadu Ústeckého kraje o převodu finančních prostředků – neinvestiční dotace ve výši 312 000 Kč ze dne 4. 10. 2017, č. j. 2077/SCKZU/2017.

Z uvedené sumy byla vyčerpána pouze část – krajský úřad uznal obci Štětí náklady ve výši 282 164,14 Kč, nevyčerpanou dotaci ve výši 29 835,86 Kč bylo potřeba vrátit v termínu od 1. ledna do 10. února 2018.⁸⁵

Taktéž použití prostředků ze státního rozpočtu vynaložených v podobě neúčelové dotace na úhradu výdajů souvisejících s těmito volbami reguluje výše zmiňovaná směrnice Ministerstva financí ze dne 19. prosince 2013, č. j. MF-62 970/2013/12-1204, o postupu obcí a krajů při financování voleb, ve znění pozdějších předpisů.

⁸⁵ Oznámení Krajského úřadu Ústeckého kraje o vyúčtování dotace na volby do Poslanecké sněmovny Parlamentu České republiky ze dne 23. 1. 2018, č. j. 2348/SCKZU/2017.

4.5 Návrh na zjednodušení postupů při realizaci voleb

4.5.1 Odměna členů okrskových volebních komisí

V oblasti realizace voleb na úrovni pověřených obecních úřadů jsou spatřovány dva zásadní problémy. Prvním z nich je nízká odměna členů okrskových volebních komisí, s čímž přímo souvisí také kvalita a efektivita odvedené práce. Ze zpracované práce je zřejmé, že má-li být tato zodpovědná funkce zastávána co nejsprávněji, je důležité, aby ji vykonávaly osoby co kompetentnější. K tomu by však bylo potřebné, aby byla odměna člena komise významným způsobem navýšena.

S účinností k 1. září 2018 došlo ke změně vyhlášky Ministerstva vnitra č. 233/2000 Sb., o provedení některých ustanovení zákona č. 247/1995 Sb., o volbách do Parlamentu České republiky a o změně a doplnění některých dalších zákonů, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „vyhláška č. 233/2000 Sb.“), která stanovovala výši odměn členů okrskových volebních komisí.⁸⁶

Nově tedy dle ustanovení § 12 tohoto právního předpisu náleží předsedovi okrskové volební komise za výkon funkce odměna ve výši 2200 Kč, místopředsedovi a zapisovateli odměna ve výši 2100 Kč a ostatním členům okrskové volební komise pak 1800 Kč. Tak je tomu v případě, že se konají pouze jednokolové volby. V případě, že se koná druhé kolo voleb, zvyšuje se odměna předsedovi, místopředsedovi a zapisovateli okrskové volební komise o 1000 Kč a ostatním členům pak o 700 Kč. V případě, že by z nějakého důvodu došlo k opakování hlasování, zvyšovala by se všem odměna o 400 Kč. Pokud se konají volby v souběhu s jinými volbami, pak se zvyšuje odměna člena okrskové volební komise o 400 Kč za každé další volby.

V období od 29. prosince 2017 do 31. srpna 2018 měli členové okrskových volebních komisí dle tehdy účinného znění ustanovení § 12 vyhlášky č. 233/2000 Sb. odměny nižší. Konkrétně předsedovi okrskové volební komise náleželo 2100 Kč, zapisovateli a místopředsedovi komise 2000 Kč a ostatním členům okrskové volební

⁸⁶ RYŠAVÝ, I. *Členové okrskových volebních komisí budou mít vyšší odměny už letos v říjnu* [online]. Vydáno 28. 8. 2018 [citováno 12. 1. 2019]. Dostupné z: <<https://moderniobec.cz/clenove-okrskovych-volebnich-komisi-budou-mit-vyssi-odmeny-uz-letos-v-rijnu/>>

komise 1300 Kč. Za výkon funkce v dalším kole voleb všem příslušelo navíc 200 Kč. Pokud se konaly volby do Poslanecké sněmovny a do Senátu v tytéž dny, pak příslušela předsedovi i dalším členům okrskové volební komise navíc odměna 400 Kč. Pokud se konalo druhé kolo senátních voleb, pak se odměna všem zvyšovala o dalších 200 Kč.

Mezi lety 2009 a 2017 byly dle ustanovení § 12 vyhlášky č. 233/2000 Sb. v tehdejší znění odměny členů okrskových volebních komisí ještě významně nižší. Předsedovi komise náležela základní odměna ve výši 1600 Kč, zapisovateli 1500 Kč a ostatním členům 1300 Kč. Pokud byly senátní volby dvoukolové, pak každý z členů okrskové volební komise dostal navíc 200 Kč. Při souběhu voleb do Poslanecké sněmovny a do Senátu se zvyšovala odměna všech členů komise o 400 Kč.

Je zřejmé, že uvedené výše odměn s odpovědností členů okrskových volebních komisí zcela nekorespondují. Členové okrskové volební komise stráví v této funkci mnoho času, který se zdá být ne zcela adekvátně oceněn. Jedná se již o účast na první schůzi okrskové volební komise, kde se skládají sliby a losují předseda a místopředseda komise. Následně jsou členové také účastni přípravného školení.

V den voleb se sejdou na přiděleném okrsku, kde se volí. Obecní úřad zajistí, aby sem bylo dopraveno vše potřebné, přičemž právě členové okrskové volební komise celou volební místnost již v době před samotným hlasováním připravují. Jedná se o dopravu a přepravu volebních urn, laptopů, orazítkovaných obálek, seznamů voličů. Podstatné je také správné umístění plenty, aby každý volič měl zajištěné soukromí.

Při průběhu voleb komise dohlíží na odevzdání hlasovacích lístků, udržuje pořádek v evidenci voličů a poskytuje potřebné informace k řádnému průběhu hlasování voličům. Na konci volebního dne pak okrsková volební komise místnost i hlasovací schránky zapečetí, při příchodu druhý den musí být pečeť zkontrolována. Pečeť musí být podepsána, aby se nedala nahradit, odstraňuje se pak v přítomnosti všech členů komise.

Po uzavření volební místnosti je třeba, aby okrsková volební komise udělala v místnosti pořádek a spočítala volební účast dle evidence voličů. Následuje otevření volebních urn a sčítání hlasů. Obálky musí odpovídat spočítanému počtu voličů. Všichni musejí pracovat tak, aby je ostatní členové komise viděli. Současně musejí znát příslušný

volební zákon a vědět, jak dané volby fungují. Po sečtení všech hlasů probíhá kontrolní přepočet.⁸⁷

Z právě řečeného je zřejmé, že členové okrskové volební komise ve své funkci tráví mnoho času, zejména pak, pokud se jedná o volby dvoukolové. Odměna za jejich práci ve volební komisi je demotivující a vede k chybám. Právě nedostatečné finanční ohodnocení členů okrskových volebních komisí je největším problémem při jejich obsazování – to ostatně tvrdí také Svaz měst a obcí České republiky.⁸⁸ Výše odměny podle nich ještě před jejím zvýšením v roce 2018 průměrně nedosahovala ani šedesáti korun za hodinu. Zájem o tuto práci nemají studenti ani lidé v produktivním věku. Např. u voleb do Poslanecké sněmovny v roce 2017 volební komise při sčítání hlasů chybovaly. Na vině přitom nemělo být nedostatečné proškolení jejich členů, nýbrž nedostatečná výše odměny, která neodpovídá realitě a odpovědnosti člena okrskové volební komise.

Kvalita voleb tak odpovídá nákladům, které Ministerstvo financí hradí. Tyto náklady celkově dle Svazu měst a obcí České republiky dávno již neodpovídají potřebám obcí a volebních komisí. Aby byl zajištěn důstojný průběh voleb, „dotují“ částečně jejich průběh obce samotné, avšak i přesto se do volebních komisí nedaří obsazovat veřejnost s odpovídajícím vzděláním. Následkem jsou chyby zejména při sčítání hlasů.⁸⁹

4.5.2 Elektronizace voleb

V dnešní době globalizace a významného rozvoje moderních technologií se čím dál častěji hovoří o zavedení online voleb. Mohlo by to znamenat zjednodušení celého systému, předejití chybám lidského fakturu, a především pak také zvýšení volební účasti, pokud by voliči mohli volit přímo z domova přes internet. Téma elektronizace voleb

⁸⁷ ČERNOŠ, O. *Manuál pro členy a členky okrskových volebních komisí* [online]. [citováno 13. 1. 2019]. Dostupné z: <https://i.zeleni.cz/sites/default/files/pr_priloha/manual_pro_cleny_volebnich_komisi_-_final.pdf>

⁸⁸ Svaz měst a obcí České republiky. *Odměna za práci ve volební komisi je demotivující a vede k chybám. Starostové měst a obcí požadují před prezidentskými volbami její zvýšení* [online]. Vydáno 20. 12. 2017 [citováno 13. 1. 2019]. Dostupné z: <<http://www.smocr.cz/cz/tiskovy-servis/tiskove-zpravy/odmena-za-praci-ve-volebni-komisi-je-demotivujici-a-vede-k-chybam-starostove-mest-a-obci-pozaduji-pred-prezidentskymi-volbami-jeji-zvyseni.aspx>>

⁸⁹ Svaz měst a obcí České republiky. *Odměna za práci ve volební komisi je demotivující a vede k chybám. Starostové měst a obcí požadují před prezidentskými volbami její zvýšení* [online]. Vydáno 20. 12. 2017 [citováno 13. 1. 2019]. Dostupné z: <<http://www.smocr.cz/cz/tiskovy-servis/tiskove-zpravy/odmena-za-praci-ve-volebni-komisi-je-demotivujici-a-vede-k-chybam-starostove-mest-a-obci-pozaduji-pred-prezidentskymi-volbami-jeji-zvyseni.aspx>>

je již několik let poměrně hojně diskutované jak mezi českými politiky, tak také mezi odbornou veřejností. Jelikož internetové volby už v některých vyspělých zemích reálně fungují, domnívá se autorka práce, že tímto směrem vede i cesta realizace voleb v České republice. Je však zřejmé, že elektronizace bude velmi náročný proces a aby tato od začátku fungovala správně a efektivně, v souladu s českým právním řádem, bude ještě zřejmě nějakou dobu trvat, než se do praxe skutečně dostane.

Na místě je uvedení argumentů zastánců využití moderních informačních technologií v této oblasti a také argumentů těch, kteří jsou pesimističtí a upozorňují na rizika s internetovými volbami spojenými. Odborná veřejnost se shoduje v tom, že internetové volby by významně zvýšily pohodlnost hlasování pro voliče. Znamenalo by to snížení ekonomické, fyzické i časové náročnosti pro některé voliče, kteří se musejí do volební místnosti složitě dostávat. Elektronizace voleb by byla výrazným zjednodušením hlasování také pro voliče se speciálními potřebami a pro voliče, kteří se nacházejí v zahraničí. Výhodu internetových voleb lze spatřovat také na místě voličů, kteří jsou velmi zaneprázdnění, nebo např. na místě svobodných rodičů s dětmi a voličů v obdobné situaci, pro které je mnohdy časově obtížné dostat se do volební místnosti.

Druhým argumentem zastánců myšlenky elektronizace voleb je ambice zvýšit volební účast. Důraz je přitom dáván na tzv. „prvovoliče“, kteří jsou schopni s informačními technologiemi pracovat, zároveň jejich účast u voleb bývá velmi nízká. S tím je spojena také myšlenka posílení demokracie, pokud internetové volby dokážou zajistit významné zvýšení volební účasti.

Pro elektronizaci voleb hovoří také skutečnost, že v případě, že by možnosti internetového hlasování využila značná část voličů, byl by také velmi zjednodušen a zrychlen proces sčítání hlasů. To by konečně znamenalo také nižší pravděpodobnost chyb v lidském faktoru, pokud jde právě o výše zmiňované chybování členů okrskových volebních komisí při sčítání hlasů. S tím souvisí také možnost snížení rizika odevzdaných neplatných hlasů, kterých by při internetové volbě nebylo.⁹⁰

⁹⁰ BRUNCLÍK, M. Internetové volby a digitální propast: norský případ. *Naše společnost*, 2012, č. 1 [online]. [citováno 13. 1. 2019]. Dostupné z: <https://cvvm.soc.cas.cz/media/com_form2content/documents/c3/a1525/f28/Internetove%20volby%20a%20digitalni%20propast_norsky%20pripad.pdf>

Pokud jde o rizika spojená se zavedením internetových voleb, odborníci upozorňují hned na několik negativních aspektů. Prvním z nich je otázka zajištění naprosté bezpečnosti hlasování. Tato otázka je velmi významnou právě v souvislostech se zaváděním internetových voleb, a to nejen v zemích, které o této možnosti diskutují, ale také tam, kde už online hlasování je umožněno. Problém je spatřován v možných kybernetických útocích a následném možném znevěrohodnění volebního procesu.⁹¹ V dnešní době se o volby v západní Evropě zajímají zahraniční tajné služby, a tedy je potřebné, aby internetové volby byly velmi dobře zabezpečeny. Někteří odborníci k tomu dodávají, že i v současné době, kdy jediná možnost hlasování je osobní účast voliče ve volební místnosti, jsou volební výsledky zpracovávány v rámci elektronických systémů Českého statistického úřadu.

Dalším zásadním argumentem je otázka zachování základních, tradičních principů a charakteristik volebního práva, a sice jeho tajnosti, přímosti, rovnosti a všeobecnosti.⁹² Největší část problémů týkajících se internetového hlasování souvisí s principem tajnosti volebního práva. Ten požaduje zajištění takových podmínek pro hlasování, které by znemožnily zjistit, jak daný volič hlasoval. V dnešní době je každý volič povinen připravit si svoji volbu za plentou a teprve následně ji vhodit do volební urny. Systém internetového hlasování by musel být zabezpečen tím způsobem, aby umožňoval jednoznačnou identifikaci voliče, aby bylo zajištěno, že hlasuje pouze oprávněná osoba a tato odevzdá právě a jen jeden platný hlas. Zároveň je však nutné, aby nebylo možné zjistit, jak tento volič hlasoval. Další rovina problému tkví v samotné technické stránce, kdy je potřeba, aby mezi počítačem voliče a serverem nebyl možný odposlech.⁹³

Největší problém týkající se ohrožení tajnosti volebního práva elektronizací voleb je spatřován v možnosti ovlivňování voličů, a to nikoli pouze ze strany státu či kandidujících subjektů, ale především pak ze strany osob, které jsou voliči blízké –

⁹¹ BRUNCLÍK, M. Internetové volby a digitální propast: norský případ. *Naše společnost*, 2012, č. 1 [online]. [citováno 13. 1. 2019]. Dostupné z:

<https://cvvm.soc.cas.cz/media/com_form2content/documents/c3/a1525/f28/Internetove%20volby%20a%20digitalni%20propast_norsky%20pripad.pdf>

⁹² KUBÁTOVÁ, E. *Elektronické volby jsou v Česku hrdnou budoucnosti. Proti hraje politika i riziko hackerských útoků* [online]. Vydáno 20. 1. 2018 [citováno 13. 1. 2019]. Dostupné z:

<<https://www.info.cz/volby/prezidentske-volby-2018/elektronicke-volby-jsou-v-cesku-hrdnou-budoucnosti-proti-hraje-politika-i-riziko-hackerskych-utoku-22647.html>>

⁹³ ANTOŠ, M. Internetové hlasování a jeho kolize s ústavními principy volebního práva. *Správní právo*, 2013, č. 3, s. 140-154. ISSN 0139-6005.

rodina, zaměstnavatel apod. V dnešní době je dost dobře možná situace, že si rodina společně doma připraví hlasovací lístky do obálky, avšak povinná přítomnost jednotlivých voličů za plentou jim dává možnost tuto volbu svobodně, tajně, dle vlastního svědomí změnit. Bude-li však aktivní volební právo vykonáváno v prostředí, které není obdobným způsobem kontrolováno, pak hrozí riziko, že bude právě svobodná vůle jednotlivých voličů omezena. Zvyšuje se tak riziko „rodinného hlasování“, které bylo prokázáno např. ve Francii, kde řada voličů hlasovala z jednoho počítače. S tím úzce souvisí také otevření prostoru pro nakupování hlasů.

V souvislosti s principem všeobecnosti a rovnosti volebního práva hovoří odborná veřejnost často o tzv. digitální propasti. Jedná se o problém nerovnosti v přístupu k moderním technologiím. I v dnešní době stále existují lidé, kteří nemají k počítači a k internetu přístup nebo s těmito technologiemi nechtějí nebo neumějí pracovat. Je tedy zřejmé, že není na místě uvažovat o internetové volbě jako o jediné možnosti, nýbrž jediné jako o alternativě ke klasickému způsobu voleb. I přesto však není zachována rovnost šancí a jsou zvýhodňovány některé skupiny obyvatel (mladší, bohatší, gramotnější, pracující apod.).⁹⁴

Dle zjištění při zpracování práce však do uvedených extrémů „nerovnosti volebního práva“ zacházet nelze. Volební právo v tomto smyslu nikdy nemůže být zcela rovné. Již dnes má každý volič jiné možnosti, někteří mají volební místnosti dále a jiní blíže, někteří mají nepohyblivou pracovní dobu a je tak pro ně obtížnější dostavit se v daných hodinách do volební místnosti apod. O zásahu internetových voleb do všeobecnosti či rovnosti volebního práva tak není možné v daném smyslu uvažovat.

Výše byly popsány dva zásadní problémy, s nimiž by internetové volby mohly být spojovány – dostatečně zabezpečený systém internetového hlasování a neohrožená svobodná vůle voličů při hlasování. Práce se ztotožňuje s názorem Marka Antoše, který ve svém článku hovoří o tom, jak by měla vypadat aplikace pro internetové hlasování: *„Systém by měl být rozdělen do dvou částí. V první by se uchovávaly hlasy s identifikací voliče, ale v zašifrované podobě, a to po celou dobu, po kterou bude hlasování probíhat, což mj. umožní, aby volič postupně hlasoval několikrát. Teprve po skončení hlasování*

⁹⁴ ANTOŠ, M. Internetové hlasování a jeho kolize s ústavními principy volebního práva. *Správní právo*, 2013, č. 3, s. 140-154. ISSN 0139-6005.

se poslední z takto odevzdaných hlasů každého voliče rozšifruje a předá do druhé části systému, a to již bez identifikace konkrétního voliče.“⁹⁵ Další podrobnosti a otázky související se zabezpečením je zřejmě na místě přenechat odborníkům z řad technologů a IT specialistů.

Pokud jde o zajištění neohrožené svobodné vůle každého voliče, velmi důležitý je právě zmíněný aspekt, totiž požadavek, aby každý volič mohl svoji volbu provést několikrát a teprve poslední hlasování by bylo považováno za platný hlas. Je zřejmé, že ani tato skutečnost nemůže poskytnout stoprocentní zabezpečení projevu svobodné vůle voliče – postačí, pokud tento bude jinou osobu donucen hlasovat těsně před koncem lhůty vymezené pro internetové hlasování. Pak už nebude možné hlasování změnit. Marek Antoš hovoří o tom, že by z těchto důvodů měla být zavedena ještě jedna pojistka – internetové hlasování by mělo časově předcházet volbám ve volebních místnostech. Tak by volič, který nemohl projevit svoji svobodnou vůli v rámci internetových voleb, měl šanci svůj hlas ještě dodatečně změnit tradičním způsobem hlasování.⁹⁶

⁹⁵ ANTOŠ, M. Internetové hlasování a jeho kolize s ústavními principy volebního práva. *Správní právo*, 2013, č. 3, s. 149. ISSN 0139-6005.

⁹⁶ ANTOŠ, M. Internetové hlasování a jeho kolize s ústavními principy volebního práva. *Správní právo*, 2013, č. 3, s. 151. ISSN 0139-6005.

5 Závěr

Předkládaná práce se zabývala problematikou voleb, a to konkrétně ve spojitosti se správními úkony na úseku zajištění voleb. V posledních dvou letech proběhlo v České republice hned několik typů voleb. Kromě toho, že přímá volba prezidenta je v našich podmínkách stále novinkou, o dalších „zlepšovacích návrzích“ týkajících se voleb se mezi odbornou veřejností vedou neustálé diskuze. Ze všech těchto důvodů bylo pro diplomovou práci zvoleno téma nanejvýš aktuální.

Práce je rozdělena do dvou hlavních částí, jimiž jsou část teoretická a část praktická. Teoretická východiska pojednávají o všech typech voleb, které jsou českým právním řádem zakotveny a které také na území České republiky probíhají. Nejprve se však práce zabývá volebním právem, které je zakotveno na úrovni českého ústavního pořádku jako jedno ze základních politických práv. Jako takové se vyznačuje několika základními charakteristikami, které musejí být důkladně ochraňovány. Jedná se o všeobecnost, rovnost, přímost, tajnost a svobodu volebního práva. V rámci teoretických východisek tyto aspekty volebního práva byly důkladně vymezeny, jelikož je velmi podstatné pochopení důležitosti každého z nich. V dnešní době tomu tak je i v souvislostech s elektronizací voleb, o které se nejen v odborných kruzích a na politické scéně neustále hovoří.

Následující část teoretických východisek je již věnována samotnému řízení a procesu voleb v České republice. V této části práce jsou vymezeny jednotlivé typy voleb a jejich právní úprava. Poslední podkapitoly této první části práce se zabývají charakteristikou a vymezením jednotlivých volebních orgánů. Je zde pojednáváno o úlohách Státní volební komise, Ministerstva vnitra a Ministerstva zahraničních věcí, Českého statistického úřadu, krajských úřadů, pověřených obecních úřadů v sídle volebního obvodu, pověřených obecních úřadů, obecních úřadů, starostů obcí a primátorů, zastupitelských úřadů a okrskových volebních komisí. Právě tato poslední podkapitola volně navazuje na praktickou část práce, která se činností těchto orgánů zabývá podrobněji.

Konkrétně praktická část předkládané práce sestává ze dvou částí. První z nich je analýzou správních úkonů při zajišťování voleb v obci s pověřeným obecním úřadem Štětí. Podrobně jsou popsány správními úkony, které mají být dle jednotlivých volebních zákonů učiněny starosty, obcemi a obcemi s pověřeným obecním úřadem. V daných souvislostech analyzuje jednotlivé kroky obce s pověřeným obecním úřadem Štětí a jejího starosty. Tyto jsou následně vyhodnocovány. Tímto způsobem byla provedena analýza

správních úkonů při zajišťování voleb do obecních zastupitelstev v roce 2018, při zajišťování voleb do Senátu v roce 2018, při zajišťování prezidentských voleb v roce 2018 a konečně také při zajišťování voleb do Poslanecké sněmovny v roce 2017.

Obec Štětí a její starosta v naprosté většině případů postupovali správně a řádně a včas splnili své zákonné povinnosti, pokud se týká zajišťování a průběhu voleb. V několika případech bylo zjištěno pochybení – určitý dokument buď na úřední desce obce zcela chyběl, nebo byl zveřejněn teprve po uplynutí zákonné lhůty. Je však třeba konstatovat, že se jednalo pouze o jednotlivosti, navíc o dokumenty, které pro samotný průběh voleb nemusely být zcela podstatné. I přesto však bylo zaznamenáno několik chyb pravděpodobně lidského faktoru a z tohoto důvodu se poslední část práce zabývá otázkami možností zefektivnění a zjednodušení celého procesu při realizaci voleb.

Jsou navrženy dvě možnosti zlepšení realizace voleb, které jsou zcela zásadní. První z nich je zásadní navýšení odměn členů okrskových volebních komisí. Je zde vyjádřen souhlas se Svazem měst a obcí České republiky, který se domnívá, že neefektivita realizace voleb a chyby zejména při sčítání hlasů jsou způsobeny především neadekvátností výše odměn členů okrskových volebních komisí. Tato skutečnost má za následek, že ve volebních komisích zpravidla zasedají osoby, které nemají pro danou velmi zodpovědnou činnost potřebnou kvalifikaci. Ač se před nástupem do funkce člena volební komise účastní školení, nemusejí být schopné práci vykonat zcela bezchybně. V okrskových volebních komisích by zcela zřejmě měly zasedat osoby kompetentní, zkušené a dobře finančně ohodnocené.

Další návrh práce souvisí s již výše zmiňovanou elektronizací voleb. V některých zemích západní Evropy již internetové volby fungují a probíhají – vůbec první v tomto ohledu bylo Estonsko, které internetové volby zavedlo již v roce 2006. V České republice se již dlouhá léta o možnosti internetového hlasování hovoří, nicméně zdá se, že k uskutečnění vede ještě poměrně dlouhá cesta. Elektronizace voleb skýtá některá významná úskalí, která by si především zákonodárce měl dokázat zodpovědět a dobře vyřešit. Jedná se zejména o otázky související s charakteristikami volebního práva tak, jak jej vymezuje nejen český ústavní pořádek, ale také mezinárodní úmluvy, jimiž je Česká republika vázána. V těchto souvislostech je na místě zmínit především otázku tajnosti volby hlasování.

Druhým problémem, který je v souvislostech s internetovými volbami často zmiňován, je nutnost vysoké úrovně zabezpečení tak, aby celý systém byl schopen čelit

kybernetickým útokům a dalším způsobům zneužití. I přes všechny výše popsané otázky, které je třeba před nastolením elektronizace voleb důkladně vyřešit, je zřejmé, že elektronické volby jsou směrem, kudy by se Česká republika měla v dané oblasti vydat. Kromě právě zmíněných negativ by tato možnost přinesla neporovnatelně vyšší pohodlí voličům a je pravděpodobné, že by také došlo k nezanedbatelnému nárůstu volební účasti a snížení nákladů při realizaci voleb.

6 Seznam použitých zdrojů

Odborná literatura

ANTOŠ, M. Internetové hlasování a jeho kolize s ústavními principy volebního práva. *Správní právo*, 2013, č. 3, s. 140-154. ISSN 0139-6005.

ANTOŠ, M. *Principy voleb v České republice*. 1. vyd. Praha: Linde, 2008. ISBN 978-80-7201-734-8.

BALÍK, S. *Komunální politika: obce, aktéři a cíle místní politiky*. 1. vyd. Praha: Grada, 2009. ISBN 978-80-247-2908-4.

DAVID, R. *Ústava České republiky. Listina základních práv a svobod*. 3. vyd. Olomouc: Nakladatelství Olomouc, 2001. ISBN 80-7182-109-8.

FILIP, J. *Ústavní právo České republiky: základní pojmy a instituty, ústavní základy ČR*. 4. vyd. Brno: Masarykova univerzita a nakladatelství Doplněk, 2011. ISBN 978-80-904083-8-8.

FILIP, J. *Základní otázky volebního práva v ČSFR*. 1. vyd. Brno: Masarykova univerzita, 1992. ISBN 80-210-0406-1. S. 146.

KLÍMA, K. *Ústavní právo*. 3. vyd. Plzeň: Aleš Čeněk, 2006. ISBN 80-738-0000-4.

KREJČÍ, O. *Nová kniha o volbách*. 1. vyd. Praha: Professional Publishing, 2006. ISBN 80-86946-01-0.

MACHOVÁ, Z. *Volební právo cizinců v komunálních volbách České republiky a jeho využití*. 1. vyd. Praha: Univerzita Karlova v Praze, 2013. ISBN 978-80-246-2342-9.

MOLEK, P. *Politická práva*. 1. vyd. Praha: Wolters Kluwer, 2014. ISBN 978-80-7478-502-3.

OROSZ, L., MOLEK, P., SVÁK, J., ŠIMÍČEK, V. *Volebné právo a súdny prieskum volieb v Českej republike a Slovenskej republike*. 1. vyd. Bratislava: C. H. Beck, 2016. ISBN 978-80-89603-41-1.

PAVLÍČEK, V. *Ústavní právo a státověda*. 2. vyd. Praha: Linde, 2008. ISBN 978-807-2016-945.

Právní předpisy

Evropská úmluva o ochraně lidských práv a základních svobod

Rozhodnutí prezidenta republiky č. 85/2018 Sb., o vyhlášení voleb do Senátu Parlamentu České republiky, do zastupitelstev obcí a zastupitelstev městských obvodů a městských částí ve statutárních městech a do zastupitelstva hlavního města Prahy a zastupitelstev jeho městských částí.

Rozhodnutí prezidenta republiky č. 135/2017 Sb., o vyhlášení voleb do Poslanecké sněmovny Parlamentu České republiky.

Rozhodnutí předsedy Senátu Parlamentu České republiky č. 275/2017 Sb., o vyhlášení volby prezidenta republiky.

Směrnice Ministerstva financí ze dne 19. prosince 2013, č. j. MF-62 970/2013/12-1204, o postupu obcí a krajů při financování voleb, ve znění pozdějších předpisů.

Usnesení předsednictva České národní rady ze dne 16. prosince 1992, č. 2/1993 Sb., o vyhlášení Listiny základních práv a svobod jako součásti ústavního pořádku České republiky, ve znění pozdějších předpisů.

Ústavní zákon č. 1/1993 Sb., Ústava České republiky, ve znění pozdějších předpisů.

Vyhláška Ministerstva financí č. 396/2003 Sb., kterou se stanoví bližší podmínky způsobu složení a vrácení kauce a složení a vrácení příspěvku na volební náklady v souvislosti s konáním voleb do Parlamentu České republiky, ve znění pozdějších předpisů.

Vyhláška Ministerstva vnitra č. 388/2002 Sb., o stanovení správních obvodů obcí s pověřeným obecním úřadem a správních obvodů obcí s rozšířenou působností.

Vyhláška Ministerstva vnitra č. 152/2000 Sb., o provedení některých ustanovení zákona č. 130/2000 Sb., o volbách do zastupitelstev a krajů a o změně některých zákonů.

Vyhláška Ministerstva vnitra č. 233/2000 Sb., o provedení některých ustanovení zákona č. 247/1995 Sb., o volbách do Parlamentu České republiky a o změně a doplnění některých dalších zákonů, ve znění pozdějších předpisů.

Vyhláška Ministerstva vnitra č. 59/2002 Sb., o provedení některých ustanovení zákona č. 491/2001 Sb., o volbách do zastupitelstev obcí a o změně některých zákonů, ve znění pozdějších předpisů.

Zákon č. 2/1969 Sb., o zřízení ministerstev a jiných ústředních orgánů státní správy, ve znění pozdějších předpisů.

Zákon č. 247/1995 Sb., o volbách do Parlamentu České republiky a o změně a doplnění některých dalších zákonů, ve znění pozdějších předpisů.

Zákon č. 275/2012 Sb., o volbě prezidenta republiky a o změně některých zákonů, ve znění pozdějších předpisů.

Zákon č. 491/2001 Sb., o volbách do zastupitelstev obcí a o změně některých zákonů, ve znění pozdějších předpisů.

Zákon č. 130/2000 Sb., o volbách do zastupitelstev krajů a o změně některých zákonů, ve znění pozdějších předpisů.

Zákon č. 500/2004 Sb., správní řád, ve znění pozdějších předpisů.

Zákon č. 62/2003 Sb., o volbách do Evropského parlamentu a o změně některých zákonů, ve znění pozdějších předpisů.

Judikatura

Leitsätze zum Urteil des Zweiten Senats vom 30. Juni 2009, sp. zn. 2 BvE 2/08.

Nález Ústavního soudu ze dne 16. srpna 2007, sp. zn. III. ÚS 220/07.

Nález Ústavního soudu ze dne 2. dubna 1997, sp. zn. Pl. ÚS 25/96.

Nález Ústavního soudu ze dne 8. prosince 1998, sp. zn. I. ÚS 360/98.

Rozhodnutí Evropského soudního dvora ze dne 30. března 2004 ve věci Hirst proti Spojenému království, věc 74025/01.

Internetové zdroje

BRUNCLÍK, M. Internetové volby a digitální propast: norský případ. *Naše společnost*, 2012, č. 1 [online]. [citováno 13. 1. 2019]. Dostupné z:

<https://cvvm.soc.cas.cz/media/com_form2content/documents/c3/a1525/f28/Internetove%20volby%20a%20digitalni%20propast_norsky%20pripad.pdf>

ČERNOŠ, O. *Manuál pro členy a členky okrskových volebních komisí* [online]. [citováno 13. 1. 2019]. Dostupné z:

<https://i.zeleni.cz/sites/default/files/pr_priloha/manual_pro_cleny_volebnich_komisi_-_final.pdf>

Český statistický úřad. *O ČSÚ* [online]. [citováno 23. 10. 2018]. Dostupné z:

<<https://www.czso.cz/csu/czso/o-csu>>

Český statistický úřad. *Počet obyvatel v obcích – k 1. 1. 2018* [online]. [citováno 29. 12. 2018]. Dostupné z: <<https://www.czso.cz/csu/czso/pocet-obyvatel-v-obcich-see2a5tx8j>>

Evropský parlament. *Výsledky evropských voleb 2014. Křesla podle členských států* [online]. [citováno 20. 10. 2018]. Dostupné z:

<<http://www.europarl.europa.eu/elections2014-results/cs/seats-member-state-absolut.html>>

KUBÁTOVÁ, E. *Elektronické volby jsou v Česku hudbou budoucnosti. Proti hraje politika i riziko hackerských útoků* [online]. Vydáno 20. 1. 2018 [citováno 13. 1. 2019]. Dostupné z: <<https://www.info.cz/volby/prezidentske-volby-2018/elektronicke-volby-jsou-v-cesku-hudbou-budoucnosti-proti-hraje-politika-i-riziko-hackerskych-utoku-22647.html>>

RIEGER, L. *Volby v době komunismu. Čtrnáctideník Cevro – Liberálně-konzervativní akademie* [online]. Vydáno 16. 12. 2014 [citováno 21. 10. 2018]. Dostupné z:

<http://www.cevro.cz/web_files/soubory/ctrnacni-deniky/2014/14denik_21_2014.pdf>

RYŠAVÝ, I. *Členové okrskových volebních komisí budou mít vyšší odměny už letos v říjnu* [online]. Vydáno 28. 8. 2018 [citováno 12. 1. 2019]. Dostupné z:

<<https://moderniobec.cz/clenove-okrskovych-volebnich-komisi-budou-mit-vyssi-odmeny-uz-letos-v-rijnu/>>

Senát Parlamentu České republiky. *Popis volebního obvodu číslo 29* [online]. [citováno 9. 1. 2019]. Dostupné z:

<https://www.senat.cz/senat/volby/hledani/o_obvodu.php?kod=29>

Senát Parlamentu České republiky. *Seznam volební obvodů, ve kterých se budou konat ve dnech 5. a 6. října 2018 volby do 1/3 Senátu Parlamentu České republiky* [online].

[citováno 9. 1. 2019]. Dostupné z: <www.mvcr.cz/soubor/seznam-volebnich-obvodu-volby-2018.aspx>

Svaz měst a obcí České republiky. *Odměna za práci ve volební komisi je demotivující a vede k chybám. Starostové měst a obcí požadují před prezidentskými volbami její zvýšení* [online]. Vydáno 20. 12. 2017 [citováno 13. 1. 2019]. Dostupné z:

<<http://www.smocr.cz/cz/tiskovy-servis/tiskove-zpravy/odmena-za-praci-ve-volebni-komisi-je-demotivujici-a-vede-k-chybam-starostove-mest-a-obci-pozaduji-pred-prezidentskymi-volbami-jeji-zvyseni.aspx>>

Štětí. Oficiální portál města Štětí a Štětiska. *Doba a místo konání voleb do zastupitelstev obcí a do Senátu Parlamentu ČR – 5. a 6. 10. 2018* [online]. Vydáno 1. 10. 2018 [citováno 5. 1. 2019]. Dostupné z: <<http://www.steti.cz/content/view/4561/378/>>

Štětí. Oficiální portál města Štětí a Štětiska. *Doba a místo konání voleb do zastupitelstev obcí a do Senátu Parlamentu ČR – 5. a 6. 10. 2018* [online]. Vydáno 1. 10. 2018 [citováno 5. 1. 2019]. Dostupné z: <<http://www.steti.cz/content/view/4561/378/>>

Štětí. Oficiální portál města Štětí a Štětiska. *Informace o době a místě konání volby prezidenta ČR, konané ve dnech 12. a 13. ledna 2018* [online]. Vydáno 12. 1. 2018 [citováno 5. 1. 2019]. Dostupné z: <<https://www.steti.cz/content/view/4249/378/>>

Štětí. Oficiální portál města Štětí a Štětiska. *Informace o době a místě konání volby prezidenta ČR, konané ve dnech 26. a 27. ledna 2018* [online]. Vydáno 25. ledna 2018 [citováno 11. 1. 2019]. Dostupné z: <<https://www.steti.cz/content/view/4286/378/>>

Štětí. Oficiální portál města Štětí a Štětiska. *Kandidátní listiny volebních stran* [online]. Vydáno 23. 8. 2018 [citováno 5. 1. 2019]. Dostupné z: <<http://www.steti.cz/content/view/4506/378/>>

Štětí. Oficiální portál města Štětí a Štětiska. *Kontakty do volebních místností – volby do zastupitelstev obcí 2018* [online]. Vydáno 3. 10. 2018 [citováno 5. 1. 2019]. Dostupné z: <<http://www.steti.cz/content/view/4565/378/>>

Štětí. Oficiální portál města Štětí a Štětška. *Kontakty do volebních místností – volby do zastupitelstev obcí 2018* [online]. Vydáno 3. 10. 2018 [citováno 5. 1. 2019]. Dostupné z: <<http://www.steti.cz/content/view/4565/378/>>

Štětí. Oficiální portál města Štětí a Štětška. *Losování čísel pro označení volebních stran na hlasovacích lístcích* [online]. Vydáno 9. 8. 2018 [citováno 5. 1. 2019]. Dostupné z: <<http://www.steti.cz/content/view/4506/378/>>

Štětí. Oficiální portál města Štětí a Štětška. *Oznámení o výsledku losování číselného pořadí volebních stran na hlasovacích lístcích* [online]. Vydáno 23. 8. 2018 [citováno 5. 1. 2019]. Dostupné z: <<http://www.steti.cz/content/view/4515/378/>>

Štětí. Oficiální portál města Štětí a Štětška. *Přehled podaných kandidátních listin do komunálních voleb* [online]. Vydáno 1. 8. 2018 [citováno 5. 1. 2019]. Dostupné z: <<http://www.steti.cz/content/view/4502/378/>>

Štětí. Oficiální portál města Štětí a Štětška. *Sdělení o počtu podpisů na peticích* [online]. Vydáno 5. 6. 2018 [citováno 5. 1. 2019]. Dostupné z: <<http://www.steti.cz/content/view/4468/378/>>

Štětí. Oficiální portál města Štětí a Štětška. *Sdělení o podání kandidátních listin* [online]. Vydáno 5. 6. 2018 [citováno 5. 1. 2019]. Dostupné z: <<http://www.steti.cz/content/view/4469/378/>>

Štětí. Oficiální portál města Štětí a Štětška. *Úřední deska města Štětí* [online]. Vydáno 11. 12. 2017 [citováno 5. 1. 2019]. Dostupné z: <<http://86.63.219.6:5653/Gordic/Ginis/App/UDE01/FramesetKategorie.aspx>>

Štětí. Oficiální portál města Štětí a Štětška. *Úřední deska města Štětí. Kontakty do volebních místností – volba prezidenta republiky 2018* [online]. Vydáno 11. 12. 2017 [citováno 5. 1. 2019]. Dostupné z: <<http://86.63.219.6:5653/Gordic/Ginis/App/UDE01/FramesetKategorie.aspx>>

Štětí. Oficiální portál města Štětí a Štětška. *Úřední deska města Štětí. Stanovení minimálního počtu členů okrskových volebních komisí* [online]. Vydáno 4. 8. 2017 [citováno 8. 1. 2019]. Dostupné z: <<http://86.63.219.6:5653/Gordic/Ginis/App/UDE01/FramesetKategorie.aspx>>

Štětí. Oficiální portál města Štětí a Štětska. *Úřední deska města Štětí. Informace o počtu a sídle volebních okrsků města Štětí a integrovaných obcí* [online]. Vydáno 28. 8. 2017 [citováno 8. 1. 2019]. Dostupné z:

<<http://86.63.219.6:5653/Gordic/Ginis/App/UDE01/FramesetKategorie.aspx>>

Štětí. Oficiální portál města Štětí a Štětska. *Úřední deska města Štětí. Svolaání prvního zasedání okrskové volební komise* [online]. Vydáno 13. 9. 2017 [citováno 8. 1. 2019]. Dostupné z: <<http://86.63.219.6:5653/Gordic/Ginis/App/UDE01/FramesetKategorie.aspx>>

Štětí. Oficiální portál města Štětí a Štětska. *Úřední deska města Štětí. Oznámení o době a místě konání voleb do Poslanecké sněmovny Parlamentu České republiky, konaných ve dnech 20. – 21. října 2017* [online]. Vydáno 4. 9. 2017 [citováno 8. 1. 2019]. Dostupné z: <<http://86.63.219.6:5653/Gordic/Ginis/App/UDE01/FramesetKategorie.aspx>>

Štětí. Oficiální portál města Štětí a Štětska. *Úřední deska města Štětí. Oznámení o době a místě konání voleb do Poslanecké sněmovny Parlamentu České republiky, konaných ve dnech 20. – 21. října 2017* [online]. Dostupné z:

<<http://86.63.219.6:5653/Gordic/Ginis/App/UDE01/FramesetKategorie.aspx>>

Volby.cz. *Volba prezidenta republiky konaná ve dnech 12. 01. – 13. 01. 2018. Obec: Štětí* [online]. [citováno 11. 1. 2019]. Dostupné z:

<<https://www.volby.cz/pls/prez2018/pe311?xjazyk=CZ&xnumnuts=4203&xobec=565709>>

Volby.cz. *Volba prezidenta republiky konaná ve dnech 12. 01. – 13. 01. 2018. Obec: Štětí* [online]. [citováno 11. 1. 2019]. Dostupné z:

<<https://www.volby.cz/pls/prez2018/pe311?xjazyk=CZ&xnumnuts=4203&xobec=565709>>

Volby.cz. *Volby do Poslanecké sněmovny Parlamentu České republiky konané ve dnech 20.10. – 21.10.2017. Obec: Štětí* [online]. [citováno 12. 1. 2019]. Dostupné z:

<<https://volby.cz/pls/ps2017/ps311?xjazyk=CZ&xkraj=6&xobec=565709&xvyber=4203>>

Volby.cz. *Volby do Poslanecké sněmovny Parlamentu České republiky konané ve dnech 20.10. – 21.10.2017* [online]. [citováno 12. 1. 2019]. Dostupné z:

<<https://volby.cz/pls/ps2017/ps2?xjazyk=CZ>>

Volby.cz. *Volby do Senátu Parlamentu ČR konané dne 5. 10. – 6. 10. 2018. Obec: Štětí* [online]. [citováno 5. 1. 2019]. Dostupné z:

<<https://volby.cz/pls/senat/se2111?xjazyk=CZ&xdatum=20181005&xobvod=29&xobec=565709>>

Volby.cz. *Volby do zastupitelstev obcí 05. 10. - 06. 10. 2018. Obec Hoštka* [online].

[citováno 11. 1. 2019]. Dostupné z:

<<https://volby.cz/pls/kv2018/kv1111?xjazyk=CZ&xid=1&xdz=2&xnumnuts=4203&xobec=564877&xstat=0&xvyber=0>>

Volby.cz. *Volby do zastupitelstev obcí 05. 10. - 06. 10. 2018. Obec Račice* [online].

[citováno 11. 1. 2019]. Dostupné z:

<<https://volby.cz/pls/kv2018/kv1111?xjazyk=CZ&xid=1&xdz=1&xnumnuts=4203&xobec=565482&xstat=0&xvyber=0>>

Volby.cz. *Volby do zastupitelstev obcí 05. 10. - 06. 10. 2018. Obec Snědovice* [online].

[citováno 11. 1. 2019]. Dostupné z:

<<https://volby.cz/pls/kv2018/kv1111?xjazyk=CZ&xid=1&xdz=1&xnumnuts=4203&xobec=565610&xstat=0&xvyber=0>>

Volby.cz. *Volby do zastupitelstev obcí 05. 10. - 06. 10. 2018. Obec Štětí* [online]. [citováno 11. 1. 2019]. Dostupné z:

<<https://volby.cz/pls/kv2018/kv1111?xjazyk=CZ&xid=1&xdz=2&xnumnuts=4203&xobec=565709&xstat=0&xvyber=0&xf=1>>

Volbyhned.cz. *Volba prezidenta republiky konaná ve dnech 12. 01. – 13. 01. 2018* [online].

[citováno 11. 1. 2019]. Dostupné z: <<https://www.volbyhned.cz/prez2018/index.html>>

Volbyhned.cz. *Volba prezidenta republiky konaná ve dnech 12. 01. – 13. 01. 2018* [online].

[citováno 11. 1. 2019]. Dostupné z: <<https://www.volbyhned.cz/prez2018/index.html>>

Tištěné zdroje

Krajský úřad Ústeckého kraje. *Opatření k lepšímu organizačně technickému zajištění voleb*

Krajský úřad Ústeckého kraje. Oznámení Krajského úřadu Ústeckého kraje o převodu finančních prostředků – neinvestiční dotace ve výši 555 000 Kč ze dne 20. 9. 2018, č. j. 2014/SCKZU/2018.

Krajský úřad Ústeckého kraje. Oznámení Krajského úřadu Ústeckého kraje o převodu finančních prostředků – neinvestiční dotace ve výši 30 000 Kč ze dne 28. 8. 2017, č. j. 1847/SCKZU/2017.

Krajský úřad Ústeckého kraje. Oznámení Krajského úřadu Ústeckého kraje o převodu finančních prostředků – neinvestiční dotace ve výši 353 500 Kč ze dne 9. 1. 2018, č. j. 55/SCKZU/2018.

Krajský úřad Ústeckého kraje. Oznámení Krajského úřadu Ústeckého kraje o převodu finančních prostředků – neinvestiční dotace ve výši 312 000 Kč ze dne 4. 10. 2017, č. j. 2077/SCKZU/2017.

Krajský úřad Ústeckého kraje. Oznámení Krajského úřadu Ústeckého kraje o vyúčtování dotace na volby do zastupitelstev obcí a zastupitelstev městských obvodů a městských částí ve statutárních městech a do Senátu Parlamentu České republiky ze dne 1. 2. 2019, č. j. 2387/SCKZU/2018-1087.

Krajský úřad Ústeckého kraje. Oznámení Krajského úřadu Ústeckého kraje o vyúčtování dotace na volbu prezidenta republiky ze dne 23. 8. 2018, č. j. 388/SCKZU/2018.

Krajský úřad Ústeckého kraje. Oznámení Krajského úřadu Ústeckého kraje o vyúčtování dotace na volby do Poslanecké sněmovny Parlamentu České republiky ze dne 23. 1. 2018, č. j. 2348/SCKZU/2017.

Krajský úřad Ústeckého kraje. Oznámení Krajského úřadu Ústeckého kraje o vyúčtování dotace přípravné fáze volby prezidenta republiky ze dne 25. 1. 2018, č. j. 2711/SCKZU/2017.